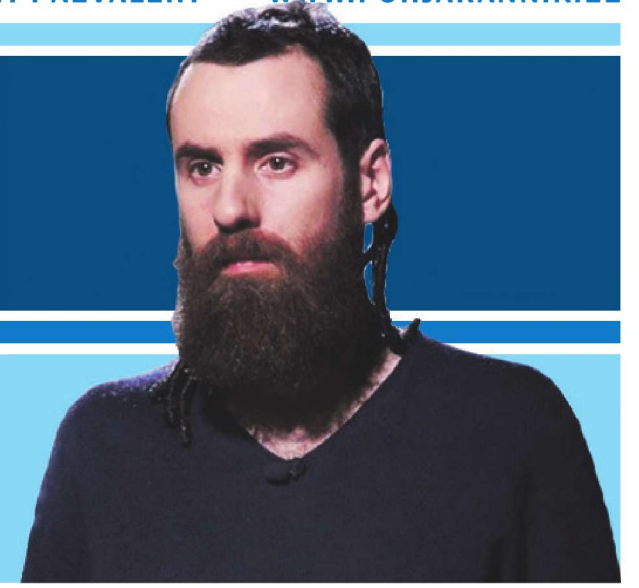

PÕHJARANNIK

ALEKSANDR HOBOTOV AVAB SAATEGA "O.M.A.D." IDA-VIRUMAAD UUEST VAATENURGAST/LK 7

46 700 püsilugejat (Eesti lugejauuring 2017)

LAUPÄEV, 16. detsember 2017 Nr 212 (16368) Hind 0.90 €

GEOS EG
GRANITE
-25%
HAUAKIVID
HAUAPIIRDED
TEKSTI GRAVEERIMINE
TASUTA

HAUAPLAAT 40x25cm
koos graveerimisega **40€**

Jõhvi, Rakvere 16
33 40411, 53 066607
K-J, Järveküla tee 62
33 75137, 55 536536
Narva, Tallinna mnt 27
68 40264, 55 48072

SOTSIAAL: Jõhvil jätkub riigi eraldatud rahast 220 euro suuruseks toetuseks

Matusetoetus ei jõua riigi lubatud määral kõigini

Jõhvi volikogu arutab esmaspäeval eelnõu, mille järgi hakatakse maksma matusetoetust 220 eurot, ehkki riik on välja hõiganud, et toetab matuste korraldamist kõikide lahkunute puhul 250 euro ulatuses. Enamik Ida-Viru omavalitsusi lubab selle summa siiski välja maksta.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

Riigikogu võttis 6. detsembril vastu sotsiaalhoolekande seaduse muudatused, millega taastatakse tuleva aasta 1. jaanuarist matusetoetus.

Tuleks maksta juurde

Sotsiaalministeerium teatas samal päeval, et riik toetab matuste korraldamist kõikide lahkunute puhul 250 euro ulatuses ja eraldab selleks toetusfondi kaudu raha kohalikele omavalitsustele, kelle pädevusse jääb matusetoetuse määramine.

Jõhvi vallale on tasandus- ja toetusfondi eelnõus planeeritud matusetoetuse maksmiseks 41 287 eurot. Statistika järgi on Jõhvi valla viie aasta keskmine surmade arv aastas 191.

"Kui vaatamata otsa riigi eraldatud summale ja surmade statistikale, ei tule kuidagi 250 eurot. Sel juhul peaks vald ligi 8000 eurot juurde maksma," ütles sotsiaalteenistuse juht Sirli Tammiste, tutvustades neljapäeval sotsiaalkomisjoni matusetoetuse maksmist reguleerivat eelnõu.

Sotsiaalkomisjoni juhi Kaia

Kaldvee sõnul tekkis juba volikogu eestseisuses küsimus, miks peaks omavalitsus maksma oma eelarvest kinni riigikogu poliitikute lubadused. "Kui nad midagi lubavad, peavad nad ka raha nimetatud summas kaasa andma."

Tammiste tõdes, et valla rahakotile oleks kõige turvalisem määrata matusetoetuse suuruseks 200 eurot, aga eelnõusse kirjutati siiski sisse 220. "Ka selle summa väljamaksmiseks peame arvestuste järgi üle 700 euro juurde maksma, aga siiski vähem kui 250 euro puhul, ja inimene siiski võidab."

Eelnõu järgi määratakse matusetoetus rahvastikuregistri andmetel Jõhvi vallas elukohta omanud inimese surma korral matuse korraldamise seotud kulude katmiseks. Toetuse maksmise aluseks on matmist korraldava inimese avaldus ja surmatõend.

Siiani on Jõhvi maksnud vajaduspõhist matusetoetust, mis on jäänud 150 ja 200 euro vahele. Aastas on olnud kümme korda väljamakset.

Tammiste meenutas, et kui nn matusetoetuse eelnõu läks riigikogus esimesele lugemisele, oli selle algne mõte teist-

Riik on lubanud toetada matuste korraldamist kõikide lahkunute puhul 250 euro ulatuses, ent eraldatud summa seda kõikides omavalitsustes ei kata. Pilt on illustratiivne. **MATTI KÄMÄRÄ**

sugune. "Toetus oli mõeldud vajaduspõhisena ning kohalikel omavalitsustel oluks õigus määrata, kellele ja mis ulatuses nad seda maksavad. Aga menetluse käigus sai sellest millegipärast laustoetus, et makstakse kõigile ja summa on 250 eurot. Tegelikult on paraku teine. Üle Eesti jagatakse 4 miljonit eurot, võttes aluseks üle-eestiline surmade arv, aga piirkondade eripära ei arvestatud."

Tammiste pelgas, et eksitava info tõttu jäävad hammasrattaste vahele omavalitsuste sotsiaaltöötajad, sest inimeste ootus on 250 euro suurune toetus.

Riigi eraldatud rahast ei jätku 250 euro suuruse matusetoetuse maksmiseks ka Kohtla-Järvel. Aselinnapea Niina Aleksejeva ütles, et puudu jääb umbes 18 000 eurot, kui võtta aluseks, et linnas on keskmiselt 500 surmajuhtumit aastas.

Sellele vaatamata on äsja valminud eelnõus matusetoetuse määr 250 eurot. "Kui riigi eraldatud summast kulub rohkem, tuleb linnaeelarvest juurde lisada," arvas Aleksejeva.

See, kuidas arvab volikogu, peaks selguma jaanuaris. Aleksejeva sõnul oli siiani linnaeelarvest ette nähtud ma-

tusekulude katteks 150 eurot, mida maksti väikese sissetulekuga matusekorraldajatele.

Erisugused lähenemised

Eelnõus, mille järgi hakatakse matusetoetust maksma Alutaguse vallas, on summaks 250 eurot. Volikogu peab selle järgmisel nädalal kinnitama.

Vallavalitsuse liikme Kairi Soomeri sõnul on riigi eraldatud raha arvestuste järgi piisav, et maksta kõikide lahkunute puhul, ja kui peaks puudu jääma, maksab vald oma rahakotist juurde.

Järg 2. lk

ILM

0 ... -2 °C

Telli

PÕHJARANNIK

ja võida

1600
eurot!

Lisaks lähevad tellijate vahel loosi nädalavahetuse puhkusepaketid kahele Värska sanatooriumis ja muud auhinnad.

Loosimises osalevad tellijad, kel on vähemalt 30. juunini 2018 kehtiv ajalehe Põhjarannik / Severnoje Poberežje tellimus või kehtiv e-arve püsimakse leping.

Tellimiskampaania tingimused on kirjas veebis pohjarannik.ee.

Tellimine:
* Põhjaranniku Jõhvi toimetuses Rakvere 8 (tööpäeviti kella 9-17),
* veebis www.tellimine.ee,
* postkontorites

Põhjarannik – kõige idavirumaisem kingitus nii endale, lähedastele kui sõpradele!

Ühistranspordikeskust hakkab juhtima Monika Helmerand

Ida-Viru ühistranspordikeskuse üldkoosolek valis eile keskuse juhiks maavalitsuse finantsnõunik Monika Helmerand (pildil).

Oktoobris asutatud MTÜ-le Ida-Viru Ühistranspordikeskus juhi leidmiseks välja kuulutatud konkursile laekus 23 avaldust. Konkursikomisjon kutsus vestlusele kümme kandidaati, kellest kaks – Monika Helmerand ja Eduard East – esitati eile keskuse üldkoosolekule.

Riigi ja kuue omavalitsuse esindajad toetasid juhatuse liikmena üksmeelselt Helmeranda. Ühistranspordikeskuse juhatuse liikme palgaks määrati 2000 eurot.

Monika Helmerand ütles, et on 21 aastat töötanud maavalitsuse rahandusvaldkonnas ning oli hulk aastaid ka maakondliku ühistranspordikomisjoni esimees.

"Sel ajal olin teema ja probleemidega pidevalt kursis, arutasime kõike koos maavalitsuse ühistranspordiga tegeleva Valentina Luninaga. Viimastel

aastatel ma selle valdkonnaga põhjalikumalt tegeleda ei ole, aga arengutega olen kursis ikka," rääkis ta.

Helmerand kinnitas, et kuigi haldusreformi tulemusena on maakonna piirid muutunud, ei too see igapäevastele sõitjatele lähiajal mingeid muutusi kaasa.

"Aseri inimesed peavad ikka bussiga Kiviõlisse pääsema ja Avinurme inimesed Jõhvi. See kestab vähemalt nii kaua, kuni kehtivad praegused liinilepingud ehk aastani 2020."

Uuest aastast tegutsema asuv ühistranspordikeskus peab üsna kiiresti hakkama tegelema uute riigihangete ettevalmistamisega.

"Kõigepealt tuleb teha uueringud, seda nii sõitjate arvu kui liinide nõudluse kohta. See ei ole midagi uut, sisuliselt jätkab keskus praegu maavalitsuse tehtavat tööd," ütles Helmerand. (PR)

MAJANDUS: Minister tahab elektri- ja õlipõlevkivi eri moodi maksustada

Põlevkivitööstus ootab püsivaid tasumäärasid

■ Keskkonnaminister Siim Kiisleri sõnul tuleks põlevkivi kaevandamise uues hinnastamismudel kehtestada õli ja elektri tootmise puhul erinevad tasumäärad.

KÜLLI KRIIS
kylli@pohjarannik.ee

Valitsus ei suutnud põlevkivi kaevandamise uues hinnastamises kokku leppida ning pikendas kaks aastat tagasi kehtestatud turuhinnast sõltuvaid ajutisi tasumäärasid veel aasta võrra.

"Õlitootmise poole pealt on praegused ajutised tasumäärad töötanud väga hästi," ütles keskkonnaminister Siim Kiisler. "Nii ütlevad asjatundjad, ka ettevõtjad ei kurda ja riigieelarvesse raha laekub."

Minister rõhutas, et maksustamisel on kusagil mõistlik piir, mida majandus välja kannatab, ning igal juhul on arukas maksta selle järgi, kui palju selles valdkonnas parajasti tulu on võimalik teenida.

"Põlevkivi puhul teeb asja keeruliseks see, et põlevkivil on kaks suurt kasutusvaldkonda: õlitootmine, mille jaoks kaevandamistasu sidumine nafta turuhinnaga on mõistlik ja loogiline, ning elektritootmine, kus elektri hind kujuneb meil Nord Pooli põhjal. Õli maailmaturu hind ja Nord Pooli hind võivad käia eri tsüklites. Praegu on tasu elektri eest saadava raha eest suhteliselt mõistlik, võiks olla isegi natuke kõrgem. Kui aga nafta hind peaks kõvasti tõusma ja elektri hind langema, ent tasu on seotud nafta hinnaga, võib tekkida olukord, kus elektritootmisel tekib raskusi, sest maks on muutunud ebamõistlikult kõrgeks. Sellepärast oleks mõistlik lüüa need lahku: tasu on üks, kui põlevkivist toodetakse õli, ja teine, kui toodetakse elektrit."

Põhjuseks, miks erinevas hinnastamises pole seni poliitilist kokkulepet saavutatud, on Kiisleri sõnul erisugused arusaamad, kui kõrgelt tasustada elektritootmiseks kasutatavat põlevkivi.

"Osa inimesi arvab, et põlevkivist elektri tootmise võiks kohe ära lõpetada. Mina sellist lähenemist mõistlikuks

"Kuna elektritootmise jaoks eraldi tasustamise kokkulepet pole, tuli ajutist hinnastamist aasta võrra pikendada," ütles Siim Kiisler, lisades, et uus mudel on kavas välja töötada järgmise aasta jooksul.

MATTI KÄMÄRÄ

ei pea," ütles minister. "Tänu põlevkivielektrile on Eesti sisuliselt ainuke riik meie lähimbruses, kes suudab ise tagada oma elektri varustuskindluse ja elektrit ka ekspordida. Teoreetiliselt võib ju rääkida, et ostame elektrit mujalt – aga ei ole väga kusagilt osta. Lätis on hüdrolektrienergia hooajaline, Leedus pandi tuumajaam kinni, Soomel ei jätku oma võimsusi... Kas me olemegi valmis selleks, et võib elektrikriis tekkida?"

Kiisler loodab, et tuleva aasta jooksul kokkulepped ikka jõutakse ning rohkem ajutisi maksumäärasid pikendada ei pea.

VKG ei poolda erinevat maksustamist

VKG juhatuse esimehe Ahti Asmanni sõnul on praegu kehtivad kaevandamise tasumäärad näidanud, et põlevkiviressursi sidumine raske kütteõli maailmaturu hindadega on mõistlik ja loogiline.

"Mis puudutab valitsuse otsust neid määrasid veel aastaks pikendada... positiivne on see, et üldse mingi otsus tehti. Ei ole ju normaalne, et kaks nädalat enne aasta lõppu me ei teadnud, milline on järgmise aasta maksutase."

Asmann heidab valitsusele ette, et kuigi riigi tellitud põlevkivi optimaalse kasutamise uuring avalikustati juba eel-

se aasta lõpus ehk siis maksustamise püsiva lahenduse väljatöötamiseks oli aega terve aasta, lubatakse seda lahendust alles tuleva aasta lõpuks.

"Leian, et põlevkivisektor väärisk stabiilsemat maksusüsteemi," märkis ta.

Õli- ja elektritootmiseks kasutatava põlevkivi eri moodi maksustamist Asmann õigeks ei pea.

"Eesti on oma arengukavades selgelt öelnud, et õli ja elektri koostootmine on optimaalne lahendus, seega oleks õige siduda maksumäärad ainult õliga. Mis on erineva hinnastamise eesmärk? Me ei tea ju maksumäärasid, ei tea, kas need soosivad või pärsivad elektritootmist. Kui me teeme soodustusi elektritootmisele, mille tagajärjel seisab praegu kaks õlitehast, kuna põlevkiviressurs on jaotatud ebaõiglaselt ja meil puudub varude juurdepääs... Riik võiks erinevaid masumäärasid kaaluda siis, kui kõik parimad tehnoloogiad on kasutusel, aga kuni kõige efektiivsemad tootmis- seadmed seisavad, ei pea ma sellist soodustamist õigeks."

Paindlik süsteem kõigile kasulik

"Praegune õli maailmaturu hinnaga seotud paindlik ressursitasude süsteem on win-win-olukord nii ettevõtetele kui ka riigile. Raskemal

AHTI ASMANN

Põlevkivisektor väärisk stabiilsemat maksusüsteemi.

perioodil, kui õli hind on madal, aitab paindlik maksustamine põlevkivitööstusel konkurentsis püsida ja riigile tulusid säilitada tööjõumaksude näol. Kui õli hind on kõrgem, kasvavad lisaks ettevõtjate tuludele ka riigi tulud," rääkis Eesti Energia meediasuhete juht Kaarel Kuusk.

2016. aastal aitas paindlik ressursitasu süsteem tema sõnul põlevkivitööstust realselt töös hoida: aasta alguses rekordmadalale kukkunud toornafta hinna tõttu oleks tootmine ilma paindliku maksusüsteemita neli esimest kuud realselt seisnud.

Põlevkiviõli ja elektri tootmiseks kasutatava põlevkivi tasustamise eristamise küsimus on Eesti Energias praegu arutlusel.

Matusetootus ei jõua riigi lubatud määral kõigini

Algus 1. lk

"Me ei jäta kedagi keerulise olukorda. Samas, kui keegi leiab, et ei vaja matusetootust, siis selle maksmine käib avalduse alusel ja seda ei pea taotlema."

Samasugust summat maksis matusetootuseks omal algatusel varem Mäetaguse vald, nii et sealsetele elanikele ei muutunud midagi.

Lüganuse vallavanem Andrea Eiche ütles, et kolmes ühinenud omavalitsuses oli praktika erisugune: Kiviõli ei maksnud matusetootust, Sonda maksis kõigile ja Lüganusel sõltus see matja sissetulekust.

See, millises summas hakatakse matusetootust maksuma uues omavalitsuses, pole veel teada. "Sotsiaalkomisjon, kes peaks seda arutama, kinnitatakse alles esmaspäeval. Näiteks tuleb otsustada, kas matusetootus peaks olema seotud matuse korraldajate sissetulekuga või mitte," märkis Eiche.

Abi haua kaevamisel

Matusetootuse osas pole pilt selge ka Narva-Jõesuu linnas, millega ühines Vaivara vald.

Narva-Jõesuu volikogu esimees Veikko Luhlaid arvas, et enne uut aastat see teema saadikute lauale ei jõua. "Igal juhul on riigi toetus oluline, sest Vaivara vallas maksti matusetootust, Narva-Jõesuus mitte. Riigi abi on asjakohane, et toetus ühtlustada."

Luhlaid tõdes, et 250 eurost ei piisa ka kõige tagasihoidlikuma matuse korraldamiseks, ent tema hinnangul poleks vaja selle suurust tõsta. Pigem võiks ka uus omavalitsus hakata tasuma haua kaevamise ja kinnijamiste teenuse eest, nagu tegi Vaivara vald oma registris olevate lahkunute puhul.

"Esiteks oleks see matjatele lisaabi. Teiseks saab sel juhul kindel olla, et kadunike maetakse ka talvisel ajal nõutud sügavusele, sest vald tellib selleks kalmitult ametliku teenuse."

Matusetootuse teema ei

KAS JÕHVI OLUKORD ON KOOSKÕLAS SEADUSE MÕTEGA?

Sotsiaalministeeriumi kommunikatsiooninõunik Oskar Lepik:

"Omavalitsustele kavandatud summa on saadud arvestusega, et keskmiselt oleks võimalik maksta matusetootust iga surmajuhtumi kohta 250 eurot. Kuna kohalike omavalitsuste suurus ja surmajuhtumite sagedus neis erineb, eraldatakse raha vastavalt eri vanuses elanikkonna arvule.

Toetuse suuruse puhul lähtuti sellest, et riik on viimastel aastatel sotsiaalkindlustusametiga kaudu katnud matuste korraldamisega seotud kulused 250 euro ulatuses vaid nendele matusekorraldajatele, kes on saanud matuse korraldamise kuul või sellele eelneva aasta jooksul toimetulekutoetust. Peale selle kasutati lisainfona STARi (sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri) andmeid.

Matusetootuse määramine on kohaliku omavalitsuse pädevuses – seega jäeti omavalitsustele võimalus lähtuda perekonna abivajadusest. Iga kohaliku omavalitsuse üksus saab ise määrata matusetootuse tingimused ning otsustada, kas ja kui palju võetakse toetuse määramisel aluseks perekonna majandusliku olukorda või makstakse seda kõigile ühtmoodi."

jõua enne uut aastat volikokku ka Sillamäe linnas.

"Arvan, et võtame aluseks riigi pakutud summa 250 eurot ja kui riigi rahast ei piisa, paneme linna eelarvest juurde. Oluline on, et inimene saaks selle summa kätte," märkis aselinnapea Eevi Paasmäe, lisades, et praeguseks pole veel tehtud arvestust, kas riigi eraldatud summast jätkub või mitte. Siiani toetati sillamäelaste matusekulusid 100 euroga.

PÄEVA PILT

PEETER LILLEVÄLI

AVATI PURU TEE PIKENDUS. Eile mõni minut pärast keskpäeva avati Jõhvis autoliikluseks Puru tee pikendus. Esimesel pooltunnil oli autosid seal hõredalt, kuna enamik juhte ei pannud liikluskorralduse muutust tähele. Aga peatselt hakkas autode hulk suurenema.

Üks esimesi teelõigu kasutajaid sõiduõpetaja Tõnis Mägi oli pärast tee mitmekordset läbimist rahul: "Tee on hea. Ainult linna piiril, kus senine peatee Kaare tänav muutus kõrvalteeks, tuleb olla väga ettevaatlik, kuna sõidetakse eelkõige mälu ja harjumuse järgi ning seal võib juhtidel esialgu konflikte ja ka õnnetusi juhtuda."

Sellel ristmikul olid kohal ka patrullpolitseinikud. "Seni pole veel tänu uue tee vähestele kasutamisele midagi ohtlikku juhtunud, aitame omalt poolt igati juhtidel uue liikluskorraldusega kohaneda," kinnitasid nad.

ILM JÕHVIS

LAUPÄEV. Pilves ilm. Puhub kerge lõunatuul. Õhutemperatuur on 0 kuni -2 kraadi.

Haiguspuhang saatis lapsed e-õppele

Kohtla-Järve Järve gümnaasium, kus nädala alguses paljud õpilased haigestusid, jättis lapsed nädala viimasteks päevadeks e-õppele.

Järve gümnaasiumi kahe klassi lapsed jäid haigeks nädala alguses. Esimene jäi karantiini kaks klassi, kus haigestunud oli üle poole, ning seejärel veel kaks klassi. "Ja kuna meil lõpuks kadus ülevaade, kas lapsed on haiged või on vanemad nad jätnud koju sellepärast, et nad ei nakatuks, otsustasime hoopis e-õppe kasuks," ütles gümnaasiumi direktor Anne Endjärve.

Nii andsid õpetajad lastele koduseid ülesandeid arvestusega, et see võtaks kauem aega, kuid samas jõuaksid seda teha ka need, kes praegu veel haiged on.

Endjärve sõnul ei tea nad, mis puhangu tekitab, kuid tegemist oli kõhuvii-rusega. Paljud lapsed ongi jäänud koju eelkõige just kartuses nakatuda. Üuest nädalast peaks kool jätka-ma traditsiooniliselt. "Ehkki meil on ära jäänud mõned üritused (nt jõululaat) ja see on nõrdimust tekitanud, on pigem hea hoida lapsi kodus, et nad enne järgmise nädala jõulupidustusi ei nakatuks," ütles Endjärve.

Ka tervisekaitsetalitus ei osanud haiguspuhangut allikaks öelda. Teisi suuremaid puhanguid Ida-Virumaal nende andmetel registreeritud ei ole. "Viirusnakkused levivad väga kiiresti pesemata käte, haigustekitajate-ga saastunud pindade ja toidu kaudu. Kuna suurel osal haigestunud õpilastest olid soolenakkuste viitavad sümptomid, siis viidi kool üle e-õppele. Samal ajal te-hakse koolis suurpuhastus," ütles terviseameti avalike suhete juht Iris Saluri.

Soolenakkuste vältimiseks tuleb kinni pidada hügieeninõuetest ning enne-kõike tähendab see hoolikat kätepesu sooja vee ja seebiga pärast tualeti kasutamist ning enne söömist. Käte desinfitseerimiseks võib kasutada selleks ette-nähtud desinfitseerimisvahendeid. Kodus ei tohiks kasutada haigega ühiseid käterätikuid, nõusid, söögi-riistu või muid haige kasu-tatud esemeid. Tualettruumi tuleks puhastada desinfitseerivate ainetega.

Kui haigestunu on laps, tuleks talle anda haiguse ajal mängimiseks ainult kergesti pestavaid mänguasju ning mänguasju tu-leks pesta võimalikult sa-geli. Vältida tuleks rahva-rikkaid kohti ning väikeste lastega mängutubades ja kaubanduskeskustes käimist peaks piirama. (PR)

AUPAISTE: Kandidaadi esitasid koolide ja spordiklubide juhid

Kohtla-Järve aukodanikuks võib saada Valeri Korb

■ Kohtla-Järve kahe kooli ja kolme spordiklubi juhid esitasid linna aukodaniku kandidaadiks linna kauaaegse valitseja Valeri Korb.

ERIK GAMZEJEV
erikg@pohjarannik.ee

Alates 2007. aastast riigikogusse kuuluv Korb on juhtinud Keskerakonna Kohtla-Järve parteiorganisatsiooni viimased 20 aastat, mil see partei on omanud linnas ainu-võimu.

Kohtla-Järve hüvangu eest seisja

Korbi esitasid aukodaniku kandidaadiks Järve vene gümnaasiumi direktor Svetlana Vladimirova, kes on Keskerakonna Kohtla-Järve piirkonna juhatuse Korb asetäitja ja linnavolikogu revisjonikomisjoni esimees, ning Tammiku põhikooli direktor Valentina Kutuzova, kes juhib volikogu eelarvekomisjoni. Ettepaneku tegijate seas on ka jalgpalliklubi Järve juht Andrei Škaleta, sportaeroobikaga tegeleva spordiklubi Fööniks juht Tatjana Semtšenkova ja Taekwon-do klubi Kwon juht Nikolai Gri-nin.

Loetledes teeneid, märgivad nad, et riigikogu liikmena aitab Valeri Korb kaasa Ida-Virumaa ja Kohtla-Järve linna probleemide lahendamisele ja elanikkonna elu parandamisele ning tal on suur roll muukeelse elanikkonna lõimumisel Eesti ühiskonda. "Positiivse suhtumisega Eesti traditsioonidesse, kultuuri- ja ajalooväärtustesse toetab ta lõimumissuunalist tegevust Ida-Virumaal," on kirjas esit-luslehel, kes lisatakse, et kõik tema ettevõtmised on suuna-tud Kohtla-Järve elanikkonna hüvanguks.

Muu hulgas peetakse Korbi teeneteks osalemist linna arenguprogrammi koostamisel, koolivõrgu reorganiseerimisel, riigigümnaasiumi loomisel, linna põhikoolide renoveerimisel. Ta kujundab linna õpilastes positiivset suhtumist kodukohta ja toetab nende naasmist pärast kõrghariduse omandamist kodulinna.

Korbi nimetatakse laulu-konkursi "Viru ooper" alga-

ANDREI ŠKALETA

Mõtlesime, et kui Valeri Korb valitakse aukodanikuks, siis hakatakse linnas spordile rohkem tähelepanu pöörama.

tajaks, tema kaasabil toimuvad kunstinaütused ja spordivõistlused. "Pikaajalise, kohusetundliku ja tänuväärse tegevuse eest Kohtla-Järve linna hüvanguks teeme ettepaneku anda Valeri Korbile Kohtla-Järve linna aukodaniku tiitel," võtad esitajad teenete loetelu kokku.

Valeri Korb on aukodanikuks kandideerimiseks andnud kirjaliku nõusoleku.

Andrei Škaleta rääkis Põhjarannikule, et mõte esitada Valeri Korb linna aukodanikuks sündis mitmete spordiklubide juhtide vahel arutelu käigus. "Mõtlesime, et kui ta valitakse aukodanikuks, siis hakatakse linnas spordile rohkem tähelepanu pöörama. Nii palju kui mina tean, on tänu temale tulnud raha nii tulevase staadioni kui ka spordikeskuse ehitamiseks. Olen väga huvitatud, et linn saaks lõpuks jalgpalli arendamiseks korraliku staadioni," ütles ta, märkides, et aukodaniku tiitli andmist võiks võtta kui oma-moodi avanssi, mis paneb ehk nende spordiobjektide ehitused kiiremini liikuma.

Opositsioon jahmunud

Kohtla-Järve volikogus opositsioonis olev Jelena Mutonen on kuuldes, et Korb on esitanud linna aukodanikuks, jahmunud ega suuda seda uskuda: "Ei noh!"

Mutoneni arvates oleks Korbi tunnustamine aukoda-

Valeri Korb on varasematel aastatel olnud üks aktiivsemaid linna aukodanike kandidaatide esitajaid. Nüüd seati ta ise üles ja ta andis ka nõusoleku.

PEETER LILLEVÄLI

niku tiitliga kohatu. "Ta ei ole seda kuidagi välja teeninud, kui ma nüüd sõnu valin ja end pehmelt väljendan," sõnas Mutonen, tuues esile, et Korbi valitsemisaja jooksul on elanike väljaränne olnud tohutu, kinnisvara väärtus on muutunud teiste linnade-ga võrreldes olematuks ning korralagedust on palju.

"Enne aukodaniku tiitli andmist võiks vähemalt Solovjovilt ja Kollolt [endised linnapead, kes mõisteti süüdi korruptsioonikuritegudes] selle miljoni tagasi nõuda, mille ulatuses nad linnale kahju tegid," ütles Mutonen,

kes ei kavatses mingil juhul toetada volikogus Korbi valimist linna aukodanikuks.

Linna aukodanike kandidaatide esitamise tähtaeg oli eile. Peale Korbi oli volikogu kantslele teatel eile pärast-lõunaks kandidaatideks esitatud veel endine kaevur ja kirjasaatja Jevgeni Smirnov, endine ehitaja Varvara Voropajeva ja MTÜ Eesti Põlevkivi Pensionärid juhatuse liige Aleksei Kisseljov.

Kandidaatidega tutvub es-malt volikogu haridus- ja kultuurikomisjon. Aukodaniku valib volikogu uue aasta al-guses.

Narva võib endiste linnajuhtide pealt kokku hoida

Narva linnavolikogu liige Aleksei Mägi esitas volikogu-le taas kord projekti, tunnista-maks kehtetuks endistele linnapeadele toetuse maks-mise tingimused ja korra. Vo-likogu eelmise koosseis seda projekti ei toetanud.

2017. aastal kulutab Narva oma ekslinnapeade peale 14 397 eurot.

Põhjarannik on varem kirjutanud, et praegu kehti-va korra kohaselt makstakse vanaduspensionaariikka jõud-nud ja kehtivat töö- või tee-nistussuhet mitte omavate-le ekslinnapeadele ning ühes-nendega ka endistele Narva linna täitevkomitee esimees-

tele, kes on olnud teenistuses vähemalt ühe ametiaja ning keda pole ametist taganda-tud umbusaldamise teel või kohtu otsusega, Narva sotsiaalabiameti kaudu iga kuu 15 protsenti ametis oleva linna-pea põhialpangast, st 450 eurot. Kõikidele eelnimetatud nõuetele vastavad ja on toetust taotlenud vaid kaks endist linnajuhti: linna täitevkomitee juhtinud Valeri Tšet-vergov ja Eduard Rõžakov.

Narvas võimul olevad tsentristid keeldusid veeb-ruariks ekslinnapeadele maks-tavat toetust tühistamast, pi-dades seda ebaõiglaseks. Linnavolikogu esimees Alek-

sandr Jefimov, kes on hari-duselt jurist, selgitas: "Hal-dusmenetluse seaduse § 67 p 3 sätestab, et kui ülekaal-ukast avalikust huvist tule-nevalt tunnustatakse haldus-akt isiku kahjuks kehtetuks, hüvitatakse isikule varaline kahju, mis tal haldusakti keh-tima jäämise usaldamise tõt-tu on tekkinud või kindlasti tekib."

Oma soovist edaspidigi toetust saada rääkis ka aastatel 1979-1982 Narva linna täitevkomitee juhtinud Valeri Tšet-vergov ise. "Ma arvan, et minu panus Narva arengusse ei ole väiksem kui nende saadikute oma." Praegu 76aastane Tšet-

vergov on endiselt aktiivne ja silmapaistev ühiskonnategelane, juhtides Narva Vene kaas-maalaste ühingut.

Narva endine linnajuht, täna 77aastaseks saav Eduard Rõžakov oli kunagi samuti silmapaistev kommunist ja aastatel 1985-1990 ENSV ülemnõukogu saadik, ent on praeguseks ühiskondlikust tegevusest juba üsna kau-geks jäänud.

Aleksei Mägi avaldas eile lootust, et ehk on alates tema eelmisest katsest volikogus midagi muutunud ning projekt – võimalik, et koos pa-randustega – leiab toetust. (PR)

LÜHIDALT

VOLIKOGU LIIGE UURIMISE ALL

LÜGANUSE. Politsei pidas kinni Lügänuuse volikogu liikme Vladislav Lazarevitši, keda kahtlustatakse kuriteos.

Prokuratuuri teatel on Lazarevitš kahtlustatav kuriteos, mida karistusseadustik defineerib kui lõhkeseadeldise või selle olulise osa, välja arvatud lõhkeaine, ebaseaduslikku valmistamist, omandamist, hoidmist, edasi-toimetamist, võõrandamist, üle-andmist või muud ebaseadus-likku käitlemist. Selle eest karistatakse süüdimõistmise korral rahalise karistuse või kahe-kuni kümneaastase vangistuse-ga.

Prokuratuur teatas, et ei pida-nud vajalikuks volikogu liikme vahi alla võtmist ja uurimise hu-vides nad menetluse kohta roh-kem infot ei väljasta. 39aasta-ne Lazarevitš pääses Lügänuuse volikokku Keskerakonna nime-kirjas ning Keskerakonna liik-meks astus ta ligi kuu aega pä-rast valimisi – tänavu 21. no-veembril.

BUSSIHANKE VÕITIS ATKO

JÕHVI. Vallavalitsuse väljakuulutatud bussiveo hanke võitis AS ATKO Bussiliinid. Hanke tingimus-te kohaselt peab töövõtja tagama igapäevase koolibussiteenuse vallas ning üks kord nädalas nel-japäeviti ka bussiliini, mis läbib valla külasid. Vallavalitsuse mää-ratud eeldatavaks teenuse mak-sumuseks oli 15 000 eurot. ATKO pakkus hinnaks 14 992 eu-rot. Peale ATKO teisi pakkujaid ei olnud.

LINNAS HAKATAKSE TALVIST TEEREMONTI TEGEMA

KOHTLA-JÄRVE. Kohtla-Järve linnavalitsus korraldas konkursi, et teha korda teelõigud, kuhu muutliku talveilma ja tempera-tuurikõikumiste tõttu augud on tekkinud. Augud täidetakse kül-ma asfaldiga.

Kohtla-Järve abilinnapea De-niss Veršinini sõnul on talviseid remonditöid linnas ka varem tehtud, kuna temperatuurikõiku-mised on sel aastaajal tavalised ning nende tagajärjel tekivad teedesse suured praod ja au-gud.

Veršinini sõnul on auke rohkes-ti nii Järve kui ka Ahtme linna-osas ning juhid kaebavad nende üle. Et olukorda enne kevade tu-lekut parandada – kevadel saab juba kapitaalremonti tegema ha-kata –, otsustati probleemset kohad katta külma asfaldiga. See segu võimaldab teha augu-lappimistöid temperatuuril kuni -10 kraadi.

Konkursi võitis kohalik firma Kohtla Ehitusteenus. Talviseks teeremondiks eraldati linnaeelar-vest ligi 7000 eurot.

POLITSEI

RÜNDAJAD RÕOVISID

14. detsembril teatati, et Jõhvis Pargi tänaval tungiti kallale kol-mele mehele. Rünaku käigus varastati 25aastase mehe tas-kust pangakaart ja 50 eurot sulara-ha.

PURJUS MEES LÕI TEIST

14. detsembril löödi Sillamäel Vi-ru puieestel asuva meelelahutus-asutuse juures 55aastast meest. Politsei pidas kahtlustatavana kinni alkohoolijooobes 29aastase mehe.

PÕHJARANNIK

Matusetoetus külvab segadust

Uuest aastast jõustuv matusetoetus ajas riigikogu liikmed kahte leeri. Reformierakonna esimees Hanno Pevkur leidis, et matusetoetuse maksmisel tuleb lähtuda perekonna vajadusest, mitte külvata seda kõigile. Laustoetamise meelt olnud Keskerakonna fraktsiooni liige Marika-Tuus Laul aga rõõmustas selle üle, et riigikogu maksis ära vana võla elanike ees ja taastas matusetoetuse, mille Ansipi valitsus 2009. aastal kaotas.

Järgmiseks aastaks on matusetoetusteks ette näha 4 miljonit eurot. Riik on arvestanud, et kohalikud omavalitsused saavad iga surmajuhtumi kohta 250 eurot. Keskerakonna saadik ütles riigikogu kõnepuldis, et kuigi toetuste jagamise korra kehtestab iga omavalitsus, pole põhjust arvata, et kohapeal hakatakse toetust jagama nõo järgi – kellele rohkem, kellele vähem.

Mis jäi aga riigikogus välja toomata, on tõsiasi, et ebavõrdsesse olukorda võivad sattuda eri omavalitsustes elavad inimesed. Riigi makstava toetuse puhul ei tohiks seda olla. Matusetoetuse määramine on küll jäetud kohalike omavalitsuste pädevusse, aga neil peaksid selleks olema ka võrdsed võimalused. Nimetatud juhul saavad nii Jõhvi kui ka Kohtla-Järve riigilt raha vähem, kui on arvestuslikult vaja 250 euro suuruse matusetoetuse maksmiseks.

Tõenäoliselt lähevad naabrid olukorra lahendamisel eri teed. Kohtla-Järve matusetoetuse maksmist reguleeriv eelnõu näeb ette 250 eurot, mis tähendab lisaks linna rahakoti kergendamist. Jõhvi eelnõu on määranud aga matusetoetuse summaks 220 eurot, mille riigi eraldatud summa enam-vähem katab.

Jõhvi vallavolikogu liikmed on esmaspäeval valiku ees: kas jättagi toetus väiksemaks, kui riik on välja lubanud, või maksta vahe kinni, et Jõhvi elanikud ei jääks teistest idavirulastest kehvemasse seisu. Viimasel juhul tuleb muidugi leida vastus keerulisele küsimusele, mille arvelt seda teha.

NÄDAL

+

Jõhvis avati liiklusele Puru tee pikendus, mille ehitamist hakati plaanima juba poole sajandi eest.

+

Kohtla-Järvel tekitab pahameelt plaan tõsta linnajuhtide palka kolmandiku võrra, mille tulemusel tõuseks linnaapea ja volikogu esimehe palk samasse suurusjärku Tartu linnajuhtide omaga.

TOIMETUS

Peatoimetaja:

ERIK GAMZEJEV 335 4454

Sekretär:

LEA KIISKÜLA 335 4444

info@pohjarannik.ee

Faks 335 4441

Tegevtoimetaja:

ERIK KALDA 335 4453

Ajakirjanikud

IRINA KIVISELG 335 4448

TEET KORSTEN 335 4465

KÜLLI KRIIS 335 4442

PEETER LILLEVÄLI 335 4464

ILJA SMIRNOV 356 6652

GERLI ROMANOVITŠ 335 4443

SIRLE SOMMER-KALDA 335 4452

NIINA VOROPAJEVA 335 4447

Reklaamiosakond

ÜLLE METSAR 335 4450

RIINA ALLSAAR 335 4445

PILLE PAJUR 335 4457

SILVI KUPINSKAJA 335 4451

Reklaamiküljendaja:

KRISTEL SOOMETS 335 4461

Küljendaja:

ANNE KEEDUS 335 4461

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt:

41532 Jõhvi, Rakvere 8,

telefon 335 4450.

E-post: reklaam@pohjarannik.ee

Väljaandja AS PR PÕHJARANNIK

Trükitud trükikojas Trükis

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

Kõik ajalehes Põhjarannik avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI PR Põhjarannik kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eal.ee või tel 646 3363.

Arvamus

Raamatupood on kui kohalike inimeste peegel

Muidugi ärritas mindki Prisma jõulukampaania "Jälle raamat?". Seda enam, et üks selline nina kirtsutava poisikesega reklaamlakat jääb Tartus mu tööle viiva tänava äärde. Mis seals ikka. Kui mingi lolus teid ärritab, siis parim viis sellele reageerida on seda tootjat või teenindajat vältida.

Aga kui lapsepõlvele tagasi vaadata, siis nagu ei meenu, et vanemad või sugulased oleks mulle sünnipäevaks või näärdeks raamatuid kinkinud. Meelde on ikka jäänud kokku kleebitavad lennuki- ja laevamudelid ning Saksa DVs toodetud mänguraudtee. Ja üks puldist juhitud auto, mille kinkis mu tädi ja mille ma kohe-maid tema suureks meelega hakkas lahti lammutasin.

Ma muidugi vabandan vanemate ja sugulaste ees, võib-olla olen tõesti mõne teile olulise raamatu kinkimise unustanud. Ilmselt on põhjus selles, et meie kodus olid raamatud ja lugemine väga tavalised ning seega oli raamatu kingiks saaminegi väga tavaline.

Küll on mul aga teismeeast meenutada mitut kingitud raamatut. Näiteks klassijuhatajalt sünnipäevaks kinkis saadud Mati Kilbi "Nelja värvi probleem". Raamat, mida ma ise poleks kunagi kätte võtnud. Ent kohusetundest läbi loetuna avaldas see mulle sügavat muljet. Selgus, et sel jube keerulisel matemaatil, mida meile kui gümnaasiumi reaalklassi õpilastele söögi alla ja söögi peale õpetati, on täiesti konkreetsed rakendused ning, üllatus-üllatus, ka põnev lahenduslugu. Lisaks jõudis minuni, et geograafia pole ainult jõgede ja pealinade nimede peast teadmine, vaid selles on palju põhjalikku rehkendamist. Neile, kes pole neljavärviprobleemist midagi kuulnud, siis see on matemaatiline küsimus, kas piisab neljast värvist maakaardi värvimiseks, nii et iga riigi külg puutuks kokku vaid temast erinevat värvi naabriga.

Meenuvad ka sünnipäevaks saadud Aldous Huxley "Hea uus ilm" ja Pertš Zeithuntsjani "XX sajandi legend," mis panid mind austama poliitilist ulmet ja absurdi. Klassiõe

MAIT SEPP, GEOGRAAF

Kui te järgmine kord ahastate laste raamatupõlguse üle, siis küsige kõigepealt endalt, millal te ise viimati mõne romaani viitsisite läbi lugeda.

kingitud "Kääbik," mille ma, tõsi küll, olin selleks ajaks juba kaks korda läbi lugenud, rõõmustas samuti mind väga. See veenis mind, et sellised inimesed nagu hingesugulased on tõesti olemas ja neid tunneb ära ühise kirjandusmaitsel järgi.

Lapsepõlvest saadud raamatunakkus tähendab tänapäeval seda, et kui ma mõnda võõrasse linna satun, siis esimeses järjekorras otsin seal üles raamatupoe. Minule näib raamatupoe sisu kõige paremini seda, millised inimesed siin elavad ja mis kohalike inimesi huvitab. Nii on kõikides Ida-Euroopa raamatupoodides väga pikk ajaloo-teoste riiul. Ajalugu on endiste sotsialismimaade kodanike kirg. Teema, mille ülevõtmisel jätkub juttu kauemaks. Eesti raamatupoode iseloomustab igasugu esoteerika, alternatiivmeditsiini- ja enesebiraamatute ohtrus. Vaatpilt, mis minu kui teadlase meele väga süngeks teeb. Selles valguses ei saa imestada, et paar aastat tagasi kutsuti ühe Ida-Viru põhikooli teadlaste ööle esinema astroloog.

Läti ja Leedu raamatupoodides jääb aga silma veider tendents, mida ma kardan ajapikku Eestisegi jõudvat. Nimelt on sealsetes poodides

väga rikkalikud lastekirjanuduse letid, samas kui täiskasvanutele mõeldud romaanide, luule- ja novellikogude valik on õige kitsuke. Millist see räägib? Minu arvates sellest, et lastevanematel on endiselt harjumus oma lastele raamatuid osta ja ilmselt siis neid ka kingikotti ja ehk isegi jõulusse sisse sokutada. Küllap teatakse juba enda kogemusest, et need nohikud, kes kooli ajal raamatuid neelasid, on end täiskasvanust peast osanud mõne sooja koha peale nihverdada. Ja milline lapsevanem ei loodaks, et tema võsuke kunagi mõnele kõrgele kohale saaks?

Paraku on nii, et meie kui ahvist arenenud liik saame suure osa teadmistest ja harjumustest eeskujusid jäljendades ehk siis oma vanemaid ahvides. Kui te lapsevanemana ise raamatuid ei loe, siis on väga vähe tõenäoline, et teie lastest saaksid tühja koha pealt paljulugenuid bibliofiilid. Nii et kui te järgmine kord ahastate laste raamatupõlguse üle, siis küsige kõigepealt endalt, millal te ise viimati mõne romaani viitsisite läbi lugeda. Kallid lapsevanemad, võib-olla lasete seekord jõuluvanal hoopis teile endale mõne raamatu tuua ja võtate aega ka lugemiseks?

KÜSITLUS

MILLIST PALKA KOHTLA-JÄRVE LINNAPEA JA VOLIKOGU ESIMEES VÄÄRIKSID?

Gennadi Unžakov:

Mitte mingisugust. Mida nad seal volikogus teevad – lubavad ümber lasteaiata ehitada? Autsalt öeldes ei näe ma eriti nende jõupingutusi, mis õigustaksid 4000 euro suurust kuupalka.

Tatjana Sobakina:

Mina ise elan Jõhvis, kuid käin tihti ka Kohtla-Järvel ning olen seal toimumuga kursis. Muidugi kui ametnikud rohkem pingutaksid, siis võiksid nad ka suurt palka saada – kui nende töö tulemusi ikka näha on.

Valeri Fomin:

Ametnikele on pidevalt vähe, aga pensionäridele piisab küll või? Ma ei eita, et mingid muutused linnas töepoolest toimuvad ja linnajuhtide koormus ei ole samuti väike, kuid nii suur vahe linnaelanike ja ametnike palkade vahel ei saa ju ometi olla? Kus nende südametunnistus on?

Valeri Juhnevits:

Nii suurt palka, nagu nad soovivad, nad küll ei vääri. Enamik linnalasi teenib faktiliselt miinimumpalka, tööd aga ei tee nad sugugi vähem kui linnajuhtid. Linnas on muutusi muidugi näha, isegi Tammiku mikrorajoonis. Linnaapea ja volikogu esimees väärivad head palka, kuid 4000 eurot on juba liig mis liig – 2500 eurot on veel mõistatav.

Galina Kuznetsova:

Mina isiklikult näen meie linnas suuri muutusi. Tore, et rajatud on rattateed. Eriti märgatavad on muutused Järve linnaosas. Linnaametnikud teevad oma tööd kohusetundlikult, miks ei võiks nad selle eest siis ka väärilist palka saada?

PÄEVA LAUSE

"Kes on need inimesed, kes ei suuda tunnista, et kõik läks täitsa valesti ja valesid otsuseid ei saa "ravida" uute valedes otsustega? Meie eksimatud juhid... kes opositsiooni minnes hakkavad ime kombel asjadest aru saama, et siis võimule tagasi saades taas kõik unustada."

Eesti õlletootjate liidu tegevjuht Peeter Vörk valitsuse aktsiisipoliitikast.

(Postimees, 15. detsember)

Laupäev

NÄDALA KUJU – Valeri Korb

Eesti poliitilises kultuuris on üldiselt kombeks, et ametis olevaid ja tegutsevaid poliitiku ei valita aukodanikeks. Ent Kohtla-Järve linna kauaaegne parteijuht Valeri Korb on tema valitsemise all olevas linnas kehtestanud mõnevõrra teistsugused tavad, mis on pigem lähedased

asiaatlikule jaga-ja-valitse-põhimõttele ning Brežnevi-aegsele juhikultusele. Nii usubki hulk inimesi tõsimeeli, et Kohtla-Järve koolimaju ja teid remonditakse ning näitusi, laulukonkurse ja jalgpalliturniire korraldatakse ainult tänu Valeri Nikolajevitšile isiklikult.

Seetõttu ei ole midagi imeks pandavat, et sellesse muustrisse sobib nüüd kududa ka tema valimine linna aukodanikuks. Küllap upitab see tiitel tema ego ja paisutab tõelise valitseja suurust. Need, kes sellise ettepaneku teevad ja heaks kiidavad, saavad aga näidata oma ustavust ja

truudust, lootes vastu teenida almusi.

Mis tuleb järgmistel aastatel? Ehk mõni kuju tema kodukooli fuajesse? Aasta isa jäi Kohtla-Järvel sel aastal sobivate kandidaatide puudumisel valimata. Küllap lähikond teab, keda järgmisel aastal pakkuda...

LOODUS: Leebed talved on metskitsi soosinud

Metskits lahkub lavalt

■ Miks kitsed jooksuajal ringiratast jooksevad ja sokud pärast pulmi sarved maha ajavad?

KÜLLI KRIIS
kylli@pohjarannik.ee

"Saadame metskitse ära, enne kui ilves tuleb," muheleb selle aasta viimast loodusõhtut korraldava looduskaitseseltsi Alutaguse osakonna eestvedaja Anne Nurgamaa.

Metskits on tänavune aasta loom.

Ilves on järgmise aasta loom.

Metskits on teatavasti ilvese peamine saakloom.

On kits – ja pole ka

"Linnainimeste seas on hakatud metskitse hirveks kutsuma," nendib jääger ja loodusmees Vahur Sepp.

Muistsed eestlased metskitse kah kitsiks ei kutsunud, ütlesid tema kohta hoopis kaberi: kabrapull, kabralehm ja kabravasikas.

Tegelikult polegi metskitse del kitsedega miskit pistmist, metskits on hoopis hirvlane.

Kitsel endal on küll üsna ükskõik, kuidas teda kutsutakse.

Sepal on kaasa võetud ning lauale laotatud hundi- ja ilvesenahk. Mõlemad elukad on kitse peamised vaenlased (jahimeestest praegu ei räägi).

Kitsenahka ei ole.

"Kitsenahka ei saa kaasa võtta. Metskitsele on torukarv, seest õones. Hoiab väga hästi sooja, aga murdub hirmus kergesti ning kui nahka transportid, siis on karvarida järel ja nahk varsti paljas. Põrandale sellist nahka panna ei saagi, ainult seinale vaatamiseks. Põdral on samasugune karv."

Vaatame siis kitsejutu taustaks ilvese- ja hundinahka. Ega kitsest rääkides neist kiskjatest nagunii mööda saa.

Külmad talved tegid kurja

Metskitsi meil üle loetud ei ole. Jälje- ja pabalalenduste järgi – Jõgevamaa mees Vahur Sepp käib neid ise kah Iisaku ja Alutaguse kandis loendamasa – osatakse arvukust üsna umbkaudu arvata. Et kas on vähe või palju, rohkem või vähem.

"Siin kandis on metskitse vähem kui mujal – metsamasiiivid on liiga suured, kits tahab liigendatud maastikku. Aga kuna kits sööb talvel mustikaid ja teisi igihaljaid taimi

ja neid on siin palju, siis kitsi siin ikka on ka."

Praegu läheb kitsedel üldiselt hästi, neid võib näha nii metsa- ja põlluveeres kui ka aedades.

2010 – 2011 oli järjest kaks talve, kui oli külm ja palju lund, vahepeal sulatas, tekkis lumekoorik ning siis sadas jälle otsa. Metsas oli palju kitselaipu, umbes pooled metskitseid said otsa.

Üks häda, et metskits ei jaksanud läbi paksu lume ja mitme kooriku end toiduni välja kraapida. Teine häda, et ta ei jaksanud endale magamiseks platsi lagedaks kraapida – metskits peab magama palja maa peal. Kui magab lume peal, siis külmetub ja suure tõenäosusega see loom kevadet ei näe.

Tänu kitsedele oli sel ajal palju ilveseid, lausa üle kaheksasaja.

Kui kitsi vähemaks jäi, tuli ilvestel nälg majja. Et ära elada, pidid ilvesed oma territooriumi suurendama. Veriste võitluste tulemusena jäid ellu tugevamad. Asurkond loomulikult kahanes.

Külmad talved rappsid ka händkakkude ridu, sest läbi mitme lumekooriku nad enam hiiri kätte ei saanud. Paljud kakud kolisid linnadesse, need, kes metsas talve üle elasid, pidasid vastu suuresti tänu hukkunud kitsedele. Ja ilvestele.

"Kui hunt sööb murtud loomast ära kõik, mida süüa annab, siis ilves valib: tagakints, pehmem liha, siseorganitest maks. Jahimehed ütlevad, et ilves raiskab palju ja tapab ilmaasjata, aga tegelikult katab ilves toidulaua paljudele teistele metsaasukatele, kas või händkakkulegi."

Elu aastaegade järgi

Metskitse talvekarv on hall (praeguseks on kõik juba seda värvi kasuka selga tõmmanud). Suvine kits on punakaspruun.

Tagumik on ühtviisi valge nii suvel kui talvel.

"See on oluline omavahelises suhtlemises – kui kits ohtu märkab, ajab tagumiku puhevile, maru suureks, teised teavad siis tähelepanelikult olla. Poegadele on see ka hea märk, mida jälgida."

Aastaajati muutub mitte ainult kasukas, vaid ka käitumine.

Kui talvekasukas maha aetud, hakkab kits "territooriumi pidama", liigikaaslasti oma alal näha ei taha.

Kui talvekasuka uuesti selgata lömbab, hakkavad liigikaas-

lased kohe meeldima ja tekiavad kuue-seitsmepealised gruppeeringud. Talvel on see oluline: kui on söögi- või magamisaeg, siis üks kits alati valvab.

Kevadel sünnivad kitsedel täpilsed talled, enamasti ükskaks, väga heade talvede järel ka kolm.

Kits poegib, lakub lapsed üle, sööb päramised ära ja läheb minema. Kolm-neli korda ööpäevas käib talleid imetamas, vahepealse aja peavad nood ise hakkama saama.

Talled kaitsevad end sellega, et neil puudub lõhn. Ja kui on mitu talle, siis ei ole nad kunagi ühes kohas koos – niimoodi hajutatakse riske.

Suve teises pooles, kui heinamaadele ädal tekib, hakkavad talled emaga koos ringi liikuma.

Sooline tasakaal

"Pärast jaanipäeva võib hommiku- ja õhtutundidel metsas kuulda sellist häält," imiteerib Vahur Sepp vile abil kitse kutsehüüdu.

Kõlab nagu mingi lind.

Tegelikult teeb sellist häält sokku otsiv kits. Sokk tuleb seda kuuldes kohale asja uurima.

Jahimehed kasutavad seesugust pillitamist ehk vilega peibutamist sokujahil. Vanemad sokud selle õnge naljalt ei lähe, noored ja totumad küll.

"Jahimeestele meeldib just sokkusid küttida, ütlevad, et las kitsed jäävad ja sünnitavad, küll sokk jõuab nad kõik ette võtta. See on väärt ettekujutus, sest metsas peab valitsema sooline tasakaal. Kui kusagil on kuue-seitsme kitse kohta üks sokk, siis selles piirkonnas kütitakse valetsti. Loodus ise tahaks nii hoida, et üks sokk on 1,3 – 1,5 kitse kohta."

Mis saab, kui sokkusid liiga vähe on?

Jooksuaeg venib pikale, tallede sündimine samamoodi. Sokud on kurnatud. Kõik see nõrgestab asurkonda.

Ringikujuline jooksuaeg

Metskitsede jooksuaeg tähendab jooksmist sõna kõige otsesemas mõttes: kits lidub eest ära, sokk ajab taga.

Jooksmise käigus eraldub munarakk, sellepärast.

Ja jooksmine käib ringikujuliselt, mõnikord lausa ümber kännu.

"Sellepärast, et otse joostes jookseks läbi teiste kitsede maa – jumal teab, mis siis sokul pähe võiks tulla," muheleb Vahur Sepp.

Kui pulmad läbi, otsib kits

"Need on olnud ilvese murtud kitsed," näitab Vahur Sepp metsast leitud koljusid. "Hunt hamustab kolju katki, aga need siin on terved," oskab ta murtjal vahet teha. 2 x MATTI KÄMÄRÄ

Kaber ehk metskits, kes on tegelikult hoopis hirvlane.

oma vahepeal unustusse jäänud talled üles ja hakkab nendega koos ringi liikuma.

Sokud ajavad pärast pulmi oma sarved maha – enam pole nendega vaja kitsedele muljet avaldada ja mis neist ikka niisama kaasas kanda.

Lambavillaga kitsede vastu

Talvel paksu lumega hakkab toidu väljakraapimine mingist hetkest võtma rohkem energiat, kui toidust tagasi tuleb. Siis lähevad kitsed puude pungade ja peenemate võrsete kallale.

See on see, millega kits metskasvatavad välja vihastab.

"Kuusk kannatab välja heal juhul kolm, mänd ühe ladva-hammustuse," teab ka ise metsa kasvatav Sepp.

Abiks on see, kui sügisel noorte kuuskede-mändide latva tuustakas pesemata lambavilla kinnitada. Kaitsta on vaja ainult ladvapungi, külgedelt okste näsimine ei tee taimele midagi.

Kuuselatva on villatuusti suht lihtne sättida, männiga läheb rohkem aega.

Kevadel kaovad need tuustakad loomulikult teel – iga

karv ja kõrs on pesaehitajate seas ülimalt hinnas.

Lambarasva baasil valmistatud repellendid ehk tõrjevahendid istikutele pritsimiseks on ka olemas, aga need on kõvasti kallimad kui vill, millega lambakasvatavad nangunii midagi peale ei oska hakata.

Üleminek ilveseaastasse

"Nugis, rebane, ilves, hunt, koerad," loetleb Sepp, kes kõik kitseliha himustavad.

"Jahimees ka," lisatakse kuulajate seast.

Üks vaenlane on kitsele viimastel aastatel juurde tulnud – šaakal. Kitse ei murra, aga talleid küll.

Kitse elu on raskemaks läinud, sest metssigu pole, hundi tahavad aga ikka süüa.

"Kui hunt ajab saaki taga, siis ilves ei jälita kedagi," jõuab Sepp jutuga taas järgmise aasta looma juurde. "Ilves peilib saagi välja, hiilib ligemale ja lõpuks teeb paar-kolm hüpet. Siis küünistega turja ja lõugadega kõri. Ilves kägistab saagi – ta ei lase kunagi loomal verd välja –, veab selle eemale ja peidab. Ilves murrab salaja, ei taha, et keegi kuuleks – muidu tuleb liiga palju kontvõõraid."

Metssiga ilvesele ei kõlba – liiga jäme kael, katsu sellist kägistada. Pealegi siga kisab, selle peale tulevad teised ka kohale.

Ära igavle kodus üksinda – tule pidutse koos meiega!

Jõhvi Kelder ÕNNITLEB
kõiki oma kliente saabuvate jõulupühade ja uue aasta puhul!

Ootame teid 23. detsembril jõulupeole – elav muusika Mihhail Dmitrijevilt!

24. detsembril töötame hommikuni. Pääse! Seurot.
25. detsembri õhtul on baar suletud.
26. detsembril avame kell 12 ja töötame, kuni viimane klient lahku!

Uusaastaõöl ja 1. jaanuaril on baar suletud. Köök töötab baari sulgemiseni.

Keskväljak 7, Jõhvi. Tel 337 0343.

Toitlustuste juubeli- ja pulmapidusid (al 23 € inimese kohta), peiesid (15 € inimese kohta). Ruumi kasutamine renditasuta.

KIRDERANNIKU KOORI

JÕULU-KONTSERDID 2017

21. detsembril kl 18.28
Illuka kirikus

22. detsembril kl 18.00
Jõhvi Mihkli kirikus

Dirigent **Ka Bo Chan**
Kontsertmeister **Tanja Elken**

Koori toetavad: Illuka vald, Jõhvi vald, Toila vald

26 aastat selgemat nägemist!

Klaasid -26% **Raamid -26%**

Kontaktläätsed (1-haalsed, 3 paari) 29.90€

lens optika

JÕHVI Keskväljak 6, tel 335 6110
KOHTLA-JÄRVE Keskallee 4, tel 334 4058
Pakkumine kehtib raamide ja klaaside koostul kuni 31.12.17

TOLMUIMEJAD LUX

Hooldus ja remont.
Tolmukotid ja filtrid.

Hinnad soodsad!

Tel 511 3372 (Ralf)

Tule meie toimekasse ja usaldusväärse meeskonda Jõhvi jaotuskeskusesse

AUTOJUHT-KIRJAKANDJAKS

Sinu ülesandeks on postisaadetiste ettevalmistamine ja klientidele kättetoimetamine Jõhvi jaotuskeskuse piirkonnas. Tööaeg on 16 tundi nädalas, T-R ajavahemikus kella 5-9.

Kandideerimiseks palun saada oma CV märgusõnaga "Jõhvi autojuht-kirjakandja" aadressile cv@omniva.ee.

Omniva on Eesti Posti uus nimi

omniva **EESTI POST**

Kuulutusi ja reklaame ajalehte Põhjarannik võetakse vastu

Jõhvis Rakvere tn 8 asuvas vastuvõtupunktis.

PÕHJARANNIK

Kammermuusika kontsert
Ümber Maailma Muusika kontsertsarjast:

Hetk Itaalias

Karmen Puis - Sopran
Lande Lampe-Kits - Flööt
Jaan Kapp - Klaver

Rännak läbi kauni Itaalia muusikamaastiku

21.12 Kell 18:00
Mäetaguse mõis

MTÜ Estonian Arts Management
www.artsmgmt.ee

Corrigo

Meie põhieesmärk on kvaliteetsete tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamine. Oleme positiivselt tuntud oma kliendikeskse suhtumise ja teenuste headete tulemuste poolest ning meid teatakse kui professionaalsete töötajatega ettevõtet.

Töömahu suurenemise ja ettevõtte laienemise tõttu pakume tööd järgmistele uutele töötajatele:

**PERSONALJUHT
SOTSIAALTÖÖTAJA
FÜSIOTERAPEUT
VENEKEELNE LOGOPEED
HAMBATEHNIK**

Omalt poolt pakume: väljakutseid pakkuvat tööd, tänapäevast töökeskkonda ja -vahendeid, lisaväljaõpet, eneseteostus- ja arenevõimalusi, konkurentsivõimelist palka, paindlikku tööaega ning toredaid töökaaslasi.

Kandideerimisavaldus ning palgasoov saata aadressil tatjana.mihhailova@corrigo.ee.
Lisainfo tel 333 1115.

Töökoht: Jaama 34, Jõhvi.
Tööaeg: täistööaeg.
Kuulutus kehtib kuni sobiva kandidaadi leidmiseni.
Tööleasumine: esimesel võimalusel.

Prestone KAUBAMAJA

Prestone kaubamaja
Järveküla tee 87 Kohtla-Järvel

1. korrusel avatud E-R 9-18, L 10-17, P 10-16, 24.-25. detsembril kinni ja 1. jaanuaril kinni. 26. detsembril 10-18, 31. detsembril 10-16.

REALISEERIMISKESKUS
LAI VALIK KAUPU ALATI HEA HINNAGA!
IGA NÄDAL UUS KAUP!
<http://www.realakeskus.ee/>

Spordisaal MYGYM
• Poksitreeningud.
• Rühmatreeningud.
• Individuaaltreeningud instruktore juhendamisel.
• Spordiürituste läbiviimise võimalus.
Töötame 24/7
mygym@mygym.ee + 372 5825 5570

2. korrusel avatud E-R 10-18, L 10-17, P 11-14, 23. detsembril kella 10-14, 24., 25., 26. ja 31. detsembril ja 1. jaanuaril kinni.

WALKER
Kuni 31. detsembrini
JÕULU-SOODUSTUSED!
Kõik rõivad -50%!
Sukkpüksid, sokid, kääkotid -20%, Aluspesu -20%!

Ömbelstududio
ÖMBLUSSTUDIO
Moodsate rõivaste individuaalõmbus.
Rõivaste parandus. Tikkimine.
Väikehulgimüügitoodete massõmbus.
Tel 5340 7317, 5556 5887.
studiohuntgloria@gmail.com
E-R 10-18, L 10-14, P suletud.

Salong ALMADEL
Kõik juuksuriteenused kogu perele!
Müügil UUS KOLLEKTSIOON
moodsaid juveele ja hõbedat looduslike kividega
Lela NATURAL JEWELRY
Tel 5348 6837

Õli BURBURG Boks Nr 10
Meened, ehted, kosmeetika, el.- ja töötööriistad, jalatsid, rõivad - hinnad turuhindadest odavamad!
Tel 5844 8857.

Mõnus hubane Leo Baar Jõhvis Sompas 8

OOTAB TEID!

Meil saab koos kaaslasega mõnusalt kaminatule valguses aega veeta ja tellida

*banketilaudu,
*pelelaud, *sünnipäevalaudu.
Info tel 5556 9639.

ArborWorks OÜ
TEGELEME
ohtlike puude raiumisega, võrahooldusega, vihmaveerennide puhastamisega, kruntide puhastamisega võsast jne.
Tutvu www.arborworks.ee, tel +372 5850 9873.

Prillikomplektid

35€ 75€ 125€ 95€ 145€

Optometristi vastuvõtt. Eelregistreerimine silmaarsti vastuvõtule tel 332 7575, vastu võtab dr M. Tenusar.

OPTIKA
OPTIUM GRUPP
www.optiumgrupp.ee
Asume Jõhvis Taentraali 2. korrusel.

Intervjuu

Rakvere 8,
41532 Jõhvi,
tel. 335 4444,
info@pohjarannik.ee

ALEKSANDR HOBOTOV: Piiriäärse regiooni piirideta mõtestamise terviseks!

Saade "O.M.A.D." avab Ida-Virumaa kohalikelegi uuest vaatenurgast

■ Kunagi varem pole keegi nii professionaalselt ja põhjalikult Ida-Virumaa vene keelt kõnelevaid inimesi filmikeeles portreerinud, kui seda tegi nüüd Narva päritolu filmi- ja telemees Aleksandr Hobotov oma kaheksaosalise ETV+ kanalil eetrisse minuva saatesarjaga "O.M.A.D. Ida-Virumaa: tavalised lood", kus eri teemade kaupa jutustatakse eri persoonide kaudu meie lugu, mis on mõnele – näiteks Tallinnast vaadatuna – "Kaug-Ida" lugu.

TEET KORSTEN
teet@pohjarannik.ee

Käesoleva aasta sügishooajal näeb ETV+ kanalil sinu põnevat autorisaadete sarja, mis koosneb Ida-Virumaa kõnelevatest saadetest "Mehed", "Naiste osa", "Ettevõtjad", "Mina jään", "Vesi", "Kõrvaltvaataja pilk", "Eneseületamine" ja "Aare". Nii saab öelda, et oled praegu nagu Ida-Viru professor – see tähendab mees, kellel on maakonnast kõige rohkem värsket informatsiooni, ja samas on sul kõrvaltvaataja pilk.

Jah, võib öelda, et olen Ida-Virumaa professor. Olen siin pärit, töötasin siin pikka aega ajakirjanikuna ja projekt "S.V.O.I." ("Severo-Vostok: Obõknovenõje istorij") on omalaadne doktoritöö, Ida-Viru eluolu entsüklopeedia – nagu ma seda ise kutsun. Meil on juba kaadris ligi poolsada väga erinäolist tegelast ja kaadri taha jääb teist sama palju. Ka neist inimestest peab kunagi tingimata rääkima!

Kui palju said saate tegemise käigus Ida-Virumaa kohta uut teada? Mis enim üllatas? Mis on oluline avastus?

Töö käigus püüdsime nii vähe kui võimalik pöörduda meedia kaudu juba tuntuse saavutanud inimeste poole. Tegelsed pidid olema ka meile endile üllatavad ja kaasaelamist pakkuvad. Mulle tundub, et see meil ka õnnestus. Selleski mõttes valmis projekt väga tasakaalustatuna, oluliselt avastusi jagub igasse osasse.

Üks teema, mis Ida-Virumaal sageli tõstatub – ja mis tuleb "S.V.O.I." saadetes sageli esile –, on identiteedi küsimus. Kas pidid saadet tehes vastama ka enda sees sellele küsimusele?

Mina olen sellele küsimusele juba ammu vastuse leidnud: olen venelane, mu kodu on Ida-Virumaa ja mu riik Eesti. Ma ei oota, et eestlased mind "omaks" tunnustavad. Tean, et arukad inimesed leiavad alati ühes meeskonnas ühtse eesmärgi nimel tööd tehes ühise keele. Ja see, kelleks nad ennast sealjuures peavad, pole nii oluline. Ent kui keegi tahaks edaspidi käsitleda Ida-Virumaa elanikke kui mingeid kollektiivseid olendeid, seejuures selliseid, kes on Eesti

riigile vaenulikud, ei tahaks, et reaktioonina kerkiks esile viited projektile "S.V.O.I.". Tegu on konkreetsete inimestega, kelle teod ja sõnad on reaalsed, ning see tähendab, et neid ei anna mingitesse spekulatiivsetesse konstruktsioonidesse suruda.

Milline on siis see n-õ statistiliselt keskmine huvitav Ida-Viru inimene – tähendab selline, keda tasub portreerida? Mis on need märksõnad, mis neid ühendavad?

Statistiliselt huvitav Ida-Virumaa inimene on see, kes annab. Tänu talle muutub elu meie ümber paremaks. Ta ei tarvitse ise olla sellest teadlik – muidugi võiks leiduda keegi, kes talle ütleb: "Kui tore, et sa olemas oled!"

TÜ Narva kolledži direktor Kristina Kallas rääkis saates "Kõrvaltvaataja pilk", et näeb oma tudengite juures ebakindlust ja et sellega peaks võitlema. Kas see võib olla mõne idavirulase probleem või räägib Kallas mõnest tarakanist oma peas?

Ei, tegu pole tarakanidega Kristina peas, vaid täiesti reaalse asjaga. Olen seda ka ise läbi elanud. Enesekindluse puudumine on noortes pesitseva hirmu tulek. Mulle tundub, et tegu on osaga identiteediprobleemist. Noored ei taju, et tegu on nende riigiga. Ja siin det hiiglasliku jõetärguse riigiga nad samuti enam eriti ei adu. Ja osalt seetõttu ei mõista nad, kus ja kuidas nad peaksid oma tuleviku üles ehitama.

Ei tahaks riiki õpetada, mida sellega peale hakata, räägin vaid, kuidas mina selle probleemiga toime tuln. Ühel hetkel, juba täiskasvanueas, ütlesin endale: mis ka ei juhtuks, mingi ma või hulluks või sattuugu vangi, ent hoian küünte ja hammastega kinni kohalikust kamarast ning jään Eestisse ja teostan ennast siin. Ja sellel perioodil ei olnud mul midagi, mis oleks pidanud mind siin hoidma, ei normaalset tööd ega lootust eneseteostuseks.

Hirm kadus, ent aeg, mis oli kulunud võitluseks sellega – õigemini sellega koosolemisele –, oli tohtu ressursside kadu. Need noored peaksid lausa purskama ideesid ja kogu maailmale tõestama, et nad on parimad. Selmet nad kardavad.

Aleksandr Hobotov: "Tahaks kõiki üles kutsuda mulle ägedate nimetuste ja tunnuslausete eest hästi maksma – seda ma oskan! Eesti keeles kõlaks üks ilmselt nõnda: "Ida-Viru pole niru!"

IVAN PANASJUK

Kui olin võrrelnud "S.V.O.I." osa "Mina jään" David Lynch'i loominguga, tunnistasid mulle, et Kohtla-Järve on sinu meelest nagu Twin Peaks. Olen sinuga nõus, aga mida sa selle all täpsemalt silmas pidasid?

On muidugi meeldiv, kui sinu saadet või filmi võrreldakse David Lynch'i teostega. See on parim kompliment projekti režissöörile Ivan Pavljutškovile. Twin Peaks tähendab ju kaksiktippe, aga Kohtla-Järvel on mäed. Lynch'i välja mõeldud linn asub Washingtoni osariigi kirdeosas, kolkas, mis kubiseb indiaanlaste reservaatidest.

Kohtla-Järvel oli 1990. aastatel väga omapärane alternatiivsete noorte seltskond ja neil oli koguni oma klubi Exaybachay, mis oli nime saanud ühe teise kultusfilmi – Jim Jarmuschi "Dead Man'i" tegelaseks oleva indiaanlase auks. Surma ja suremise teema müstiliselt absurdses linnas, mis on täis friike. Absurdses isegi administratiivse jaotuse poolest – et jõuda ühest Kohtla-Järve osast teise, tuleb sõita läbi Jõhvi linna. Ja on hämmastav, et linnas on suurepärase bluusibänd, kus lauljaks on ehtne ameeriklane. Ja see muusikaline atmosfäär õnnestus linna tänavate eskterjööri sulandada.

Vaadates saate algussignatuuri, kus sa istud autoroolis ja taustaks kõlab sinu enda sisse loetud saatesarja sissejuhatus, meenub mulle Narva-Jõesuus vändatud Vene autori Anton Bilžo art-house-filmi "Kala-kala" algus, kus Piiterist pärit korrektor tuleb Narva-Jõesuusse tegema korektuuri kalaentsüklopeediale, mille autor elas Narva-Jõesuus. Aga

CV

- * Sündinud 14. veebruaril 1984 Narvas.
- * Õppinud kolm korda ülikoolis, aga kordagi pole seda lõpetanud.
- * Õppis Tartu ülikoolis ajalugu ning semiootikat ja kulturoloogiat, Tallinna ülikoolis kultuur- ja sotsiaalanthropoloogiat.
- * Enne ametisse asumist ETV+ juures töötas ajalehes Narvskaja Gazeta, portaalis rus.postimees.ee ja rus.err.ee.
- * Teist korda abielus, esimesest abielust 11aastane tütar Alissa.

seal ta armub hoopis näkineidu. Sinul mõnda sellist juhtumit ei olnud?

Huvitav, et tekst, mida alguses loen, oli kirjutatud enne, kui asusime võtete kallale. Seega lause "Tema tegelikust elust on ülejäänud Eestil äärmiselt udune ettekujutus" ekstsisteeris juba siis, kui istusime Tallinnas autosse eesmärgiga jäädvustada teed. Ja äkki satume kõige ehtsamasse piimjasse udusse, mis loob salapärase atmosfääri!

Ütlen sellistel hetkedel alati endamisi: "Aitäh!" Filmist "Kala-kala" olemis võttegrupiga autos üpris sageli kõnelnud, sest meie helirežissöör Dmitri Naltalevitš oli selle teose valmimise juures tegev. Ent kõik need jutud kuuluvad filmitegijate pajatuste kategooriasse ja filmi "Kala-kala" me inspiratsiooniallikana ei kasutanud.

Saan aru, et sellise saatesarja tegemine on iseenesest seiklus. Kuidas seda saaks võrrelda sinu eelmise suurema projektiga, mille käigus sõitsid rongiga Tallinnast Vladivostokki?

"Vladivostok" oli tõeline seiklus ning avantürism kõige ehedamal kujul! Nii nagu tegime meie, ei võta enam keegi suuri projekte reisimisest üles. Tänu Darja Saarele, et ta sellele oma heakskiidu andis.

Piiratud eelarve, kaks meeleheitlikku kolmekümne elu-

aasta piiri ületanud meest – mina ja operaator Saša Ratšinski – kalli aparatuurikoor-maga seljas suundumas kurat teab kuhu... Ja naasevad lõpuks, kuu aega hiljem, ühes materjaliga.

Tohtu kogemus, ent samuti pinget. Oli raske, sest füüsiliselt kurnavalt tripilt saabudes tuli puhkepausideta *overall*-režiimil materjal läbi vaadata ja monteerida. "S.V.O.I." on tunduvalt vähem seikluslik, ent kontseptuaalselt palju läbikaalutud projekt. Siin on märksa rohkem kaadritagust tööd. Enda tarvis määratlen neid projekte nõnda: "Vladivostok" oli raskem, "S.V.O.I." keerulisem.

"S.V.O.I." kaks saadet on veel ees, aga kui oleks võimalus sarja pikemalt teha, mis teemad ja inimesed oleks võinud veel lisaks olla?

Me tõukume teemadest, sest tegu pole lineaarse reisiga – nagu oli "Vladivostoki" puhul. Kontseptsioon johtub teemast ning tegelased ja koht leitakse hiljem. Teoreetiliselt võiks jätkata hetkeni, kuni ideed ühendavateks teemadeks on ammendunud. Näiteks "Ida-Virumaa kaksikud", aga see on naljatamisi pakutud. Ent ühe osa oleks Tallinnas ja Tartus sinna kolinud idavirulastest võinud ilmselt üles võtta.

Saates näeme vähe eestla-

DARJA SAAR, ETV+ juht

"S.V.O.I." idee sündis kohe pärast Aleksandr Hobotovi projekti "Vladivostok" lõppemist. Saša tõestas, et ta on suuteline tegema head autoridokumentaali elust enesest, ning vaatata hindab tema oskust meile maailma näidata. Arvestatava osa ETV+ toimetusest on pärit Ida-Virumaalt: Aleksandr ise, Dmitri Pastuhhov, Uljana Gussev, Dmitri Fefilov, telekanali stilist Svetlana Agurejeva ja – mis seal salata – mina ise.

Seda valusam on vaadata ja kuulata, mida räägitakse, kirjutatakse, filmitakse Narva, Sillamäe, Kohtla-Järve kohta. "O.M.A.D." on ETV+ telekanali toimetuse ühine kumardus oma kodukandi ees. Soov näidata kogu Eestimaa seda sellisena, nagu meie teda näeme. Meile on Ida-Virumaa Eesti osa, millel on ilu ja sära ning kus on hulgaliselt ägedaid inimesi, kes vääriavad meie tähelepanu ja positiivset suhtumist.

si. Kas nemad on sinu arva-tes Ida-Virumaal kuidagi tõrjutud? Kas kohalikud eestlased ja mitte-eestlased on sinu meelest eri nägu ja kui on, siis milles see väljendub?

Siiski näeb saates eestlasi! Ütleks, et kõik eestlased on – võrreldes Ida-Virumaa venekelse elanikkonnaga – eriliselt. Sest nad on siin vähemuses. Ent need, kes siia spetsiaalselt tulevad, on üldse unikaalsed.

Stereotüübid on nõmedad ja loosungid aitavad võib-olla nende kinnistumisele kaasa, aga kui peaksid suure ta-su eest välja mõtlema Ida-Virumaale tunnuslause, siis mis see oleks? S.V.O.I. enam läbi ei lähe, sest seda sa juba kasutad.

Selle küsimuse peale tahaks kõiki üles kutsuda mulle ägedate nimetuste ja tunnuslausete eest hästi maksma – seda ma oskan! Eesti keeles kõlaks üks ilmselt nõnda: "Ida-Viru pole niru!" Venekelsena tuleb seni pähe vaid toost: "Piiriäärse regiooni piirideta mõtestamise terviseks!"

Kui sind sunnitas elama Ida-Virumaal, siis millise kohaliku paiga sa valiksid?

Unistan majast Narva jõe kaldal – näiteks Kuningakülas.

Esmaspäev 18. detsember

06.55 Terevisioon
 08.55 Hercule Poirot
 09.50 Terevisioon*
 11.50 Maahommik*
 12.35 Wend Weis: Mõniste*
 13.05 Dok Ruhnno karu Vene vetes
 13.35 Reisile minuga*
 14.00 Ööliikooli rännakud*
 14.55 Sinine, must, valge: Valge*
 15.40 LIVEstonia
 16.10 Kolkakomissar Sophie Haas
 17.00 Aktuaalne kaamera
 17.05 ENSV
 17.35 Hercule Poirot*
 18.30 Aktuaalne kaamera
 19.00 Ringvaade
 20.00 Osoon
 20.30 Isolemine
 21.00 Aktuaalne kaamera
 21.30 Sport
 21.40 Välisilm
 22.15 Välisilma dokk: Rohinga kriis Birmas
 23.00 Minu ENSV*
 23.30 Ringvaade*

06.15 Küladetekiivid*
 07.05 Animasarjad
 08.00 Reporter*
 09.00 Minu kodu on parim*
 10.00 Osake minust*
 11.00 Kodu ja võõrsil
 11.30 KMD Klubi*
 13.00 Roaldi sügis*
 14.00 Tüdruk nimega Elif
 15.00 Armastuse maitse
 16.00 Küladetekiivid*
 17.00 Minu kodu on parim
 18.00 Osake minust
 19.00 Reporter
 20.00 Kodutunde jõulu-eri: suur heategevusaade
 22.30 Mf Talvemuinasjut
 00.55 Mf Imeline Ämblikmees 2*
 03.30 Reporter*
 04.20 Ameerika talent*
 05.45 Minu esimene palk

06.15 Animasarjad*
 08.15 Minu köök on parim*
 09.25 Võimalik vaid Venemaal*
 09.55 Kirgede torm*
 11.00 Vaprad ja ilusad*
 11.35 Top Shop
 11.50 Su nägu kõlab tuttavalt*
 13.55 Maitse
 15.00 Saatuslik valik
 16.00 Vaprad ja ilusad
 16.30 Kirgede torm
 17.35 Minu köök on parim
 18.45 Seitsmesed: Uudised
 19.25 Seitsmesed
 20.00 Inglise aeg
 22.30 Mf Röövitud 3
 00.50 CSI Kriminallistid
 01.40 Moodne perekond
 02.05 Su nägu kõlab tuttavalt*
 03.55 Võimalik vaid Venemaal*

07.00 Animasarjad
 08.15 Lastetuba 08.30 Jõulutaadi suured saladused 08.35 Buratino tegutses jälle* 09.00 Ringvaade* 10.00 Kolkakomissar Sophie Haas* 10.55 Ajaränd: Tähtede märgid 15.30 Ajaränd: Tähtede märgid 15.30 Animasarjad 16.00 Lastetuba 16.00 Lastetuba: Meisterdame Mariaga 16.15 Animasarjad 18.00 Lastetuba: Üllatuste õhtu 18.55 Ajaränd: Tähtede märgid* 19.20 AK (viipek) 19.30 Heureka: Kuidas töötab häärekusku 20.00 Maahommik* 20.45 Elu allpool nulli: Arkamine 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Plektrum: Mati Sirkel 22.20 Kinoklassika: Väike öuduste peed 23.35 Üürile ilu 23.45 Keskikolektsioonärid 00.00 Eesti TOP 7*

09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Kirvemehe* 12.00 Jäärja rekka: vennad* 13.00 Kõige naljakamad koduvideod* 13.10 Top Shop 13.25 Kodu keset linna 14.00 Kutsuge Cobra 11* 15.00 NCIS Kriminallistid 16.00 Kutsuge Cobra 11* 17.00 MacGyver 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Viharavi 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf Püüa kinni, kui suudad 22.30 Viimane mees Maa peal 00.00 Viharavi*

07.00 Trennispikker 07.55 Kodu ja võõrsil* 08.20 Öhtusöök kahele* 09.15 Üks eriline loomakliinik 10.15 Tüdruk nimega Elif* 11.10 Vana silla saladus* 12.10 Top Shop 12.25 Hüvastijätt 14.15 Mf Jõulud pärapõrgus* 16.05 Tütardega metsikus loodus 16.35 Saage tuttavaks* 17.05 Tüdruk nimega Elif 18.00 Vana silla saladus 19.05 Kodu ja võõrsil 19.35 Minu salajane veidrus 20.35 Mf Eriline jõulukuutsu 22.30 Öhtusöök kahele 23.30 Aadam otsib Eevat 00.30 Surmavad naised 01.00 Reporter

06.50 Reporter+ 07.50 Knight Rider* 08.50 Autosaade Grip* 09.40 Hubert & Staller 10.40 Mentalist 11.30 Jututuba 13.10 Inimvõimete piiril* 14.20 Spordireporter (SR) 14.25 Ekstreemne sõit* 14.55 Spordireporter* 15.00 Autosaade Grip 15.55 SR* 16.00 Knight Rider 16.55 SR* 17.00 Ekstreemne sõit 17.30 SR* 17.35 Inimvõimete piiril 18.45 WATTS Zap 18.55 SR* 19.00 13. Volvo Ocean Race 19.30 Brooklyn jaoskond 20.00 Lollid ja teadus 20.30 Chicago tuletoorje 21.30 Kriminaalne Venema 22.30 Okupeeritud 23.40 Brooklyn jaoskond*

Teisipäev 19. detsember

06.55 Terevisioon
 08.55 Hercule Poirot
 09.50 Terevisioon*
 11.55 Prillitoos (sub)*
 12.45 Tähendamis: Reformatsioon 500*
 12.55 EV100. Leitudes Eestit: Laas-Joonase hammaslattrong*
 13.00 Riigikogu infotund
 15.50 Niimuudu om: Kohalik toit*
 16.10 Ballykissangel: Sisseelamisae
 17.00 Aktuaalne kaamera
 17.05 ENSV
 17.35 Hercule Poirot*
 18.30 Aktuaalne kaamera
 19.00 Ringvaade
 20.00 Foorum. Kuidas parandada elu Eestis?
 21.00 Aktuaalne kaamera
 21.30 Sport
 21.40 Kirjandusministeerium
 22.10 Pulss: Pastor, doktor, posija
 23.00 Plektrum*
 23.45 Ringvaade*

06.15 Küladetekiivid*
 07.05 Animasarjad
 08.00 Reporter*
 09.00 Minu kodu on parim*
 10.00 Osake minust*
 11.00 Kodu ja võõrsil
 11.30 Kodutunde jõulu-eri: suur heategevusaade*
 14.00 Tüdruk nimega Elif
 15.00 Armastuse maitse
 16.00 Küladetekiivid*
 17.00 Minu kodu on parim
 18.00 Osake minust
 19.00 Reporter
 20.00 Radar
 21.00 Krimi
 21.30 MacGyver 2.0
 22.35 Mf Laskja
 01.00 Mf Päevalgus*
 03.05 Reporter*
 03.55 Süüdistajad

06.15 Animasarjad
 08.15 Minu köök on parim*
 09.25 Võimalik vaid Venemaal*
 09.55 Kirgede torm*
 11.00 Vaprad ja ilusad*
 11.35 Top Shop
 11.50 Suletud uste taga*
 12.55 Kutsuge Cobra 11*
 13.55 Maitse
 15.00 Saatuslik valik
 16.00 Vaprad ja ilusad
 16.30 Kirgede torm
 17.35 Minu köök on parim
 18.45 Seitsmesed: Uudised
 19.25 Seitsmesed
 20.00 Reis Siberi südamesse: Baikali
 20.30 Suletud uste taga
 21.30 Mf Homme, kui algas sõda
 23.35 Kutsuge Cobra 11
 00.35 Mf Röövitud 3*
 02.40 Reis Siberi südamesse*
 03.10 Suletud uste taga*

07.00 Animasarjad
 07.45 Lastetuba 08.40 Animasarjad 09.00 Ringvaade* 10.00 Kolkakomissar Sophie Haas* 10.50 Plektrum* 11.35 Pähklipureja* 13.10 ERR-ee uudised 15.30 Ajaränd 15.50 Animasarjad 16.00 Lastetuba 16.00 Animasarjad 18.25 Jõulutaadi suured saladused* 18.30 Lastetuba 18.45 Mestaru* 18.55 Ajaränd* 19.20 AK (viipek) 19.30 Ajamängud 19.55 Teadus kolme minutiga 20.00 Lumetibu – pingviini lugu 20.50 EV100* 21.00 Meie Aja Kunst: Erki Kasemets 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Ziguliga Venemaal 22.05 MoeKunstikino: Haute couture'i salamaailm 23.00 Eesti TOP 7 23.50 Kes õpetas sind autot juhtima?

09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf Vice* 13.00 Kõige naljakamad koduvideod* 13.10 Top Shop 13.25 Kodu keset linna 14.00 Kutsuge Cobra 11* 15.00 NCIS Kriminallistid 16.00 Kutsuge Cobra 11* 17.00 MacGyver 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Viharavi 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf Püüa kinni, kui suudad 22.30 Viimane mees Maa peal 00.55 Viharavi* 01.45 MacGyver*

07.00 Trennispikker 07.55 Kodu ja võõrsil* 08.20 Öhtusöök kahele* 09.15 Üks eriline loomakliinik 10.15 Tüdruk nimega Elif* 11.10 Vana silla saladus* 12.10 Top Shop 12.25 Hüvastijätt 14.10 Mf Eriline jõulukuutsu* 16.05 Minu salajane veidrus* 17.05 Tüdruk nimega Elif 18.00 Vana silla saladus 19.05 Kodu ja võõrsil 19.35 Minu unustatutu välisreis 19.35 Jamie Oliveri jõuluroad 21.35 Edevad beebid 22.35 Öhtusöök kahele 23.30 Aadam otsib Eevat 00.30 Surmavad naised 01.00 Reporter

06.50 Reporter 07.50 Knight Rider* 08.50 Autosaade Grip* 09.40 Hubert & Staller 10.40 Mentalist 11.30 Jututuba 13.10 Inimvõimete piiril* 14.20 Spordireporter (SR) 14.25 Ekstreemne sõit* 14.55 SR* 15.00 Autosaade Grip 15.55 SR* 16.00 Knight Rider 16.55 SR* 17.00 Ekstreemne sõit 17.30 SR* 17.35 Inimvõimete piiril 18.45 WATTS Zap 18.55 SR* 19.00 13. Volvo Ocean Race 19.30 Brooklyn jaoskond 20.00 Lollid ja teadus 20.30 Chicago tuletoorje 21.30 Mf Harold ja Kumar 23.40 13. Volvo Ocean Race*

Kolmapäev 20. detsember

06.55 Terevisioon
 08.55 Hercule Poirot
 09.50 Terevisioon*
 11.55 Prillitoos (sub)*
 12.45 Tähendamis: Reformatsioon 500*
 12.55 EV100. Leitudes Eestit: Laas-Joonase hammaslattrong*
 13.00 Riigikogu infotund
 15.50 Niimuudu om: Kohalik toit*
 16.10 Ballykissangel: Sisseelamisae
 17.00 Aktuaalne kaamera
 17.05 ENSV
 17.35 Hercule Poirot*
 18.30 Aktuaalne kaamera
 19.00 Ringvaade
 20.00 Foorum. Kuidas parandada elu Eestis?
 21.00 Aktuaalne kaamera
 21.30 Sport
 21.40 Kirjandusministeerium
 22.10 Pulss: Pastor, doktor, posija
 23.00 Plektrum*
 23.45 Ringvaade*

06.15 Küladetekiivid*
 07.05 Animasarjad
 08.00 Reporter*
 09.00 Minu kodu on parim*
 10.00 Osake minust*
 11.00 Kodu ja võõrsil
 11.30 Radar*
 12.30 Krimi*
 13.00 MacGyver 2.0
 14.00 Tüdruk nimega Elif
 15.00 Armastuse maitse
 16.00 Küladetekiivid*
 17.00 Minu kodu on parim
 18.00 Osake minust
 19.00 Reporter
 20.00 Suur lotokolmapäev
 21.00 Heeringas Veenuse öäl
 21.30 Pilvede all
 22.30 Kahtluse all
 00.05 Vahelevojtja: Rängad kuriteod
 01.00 Mf Talvemuinasjut*

06.15 Animasarjad
 08.15 Minu köök on parim*
 09.25 Reis Siberi südamesse*
 09.55 Kirgede torm*
 11.00 Vaprad ja ilusad*
 11.35 Top Shop
 11.50 Suletud uste taga*
 12.55 Võimalik vaid Venemaal*
 13.55 Maitse
 15.00 Saatuslik valik
 16.00 Vaprad ja ilusad
 16.30 Kirgede torm
 17.35 Minu köök on parim
 18.45 Seitsmesed: Uudised
 19.25 Seitsmesed
 20.00 Eesti parim pagar
 21.00 Võimalik vaid Venemaal
 22.00 Reis Siberi südamesse*
 22.30 Juurdust viivad läbi sensitiivid
 23.35 NCIS Kriminallistid

07.00 Animasarjad 08.15 Lastetuba 08.30 Animasarjad 09.00 Ringvaade* 10.00 Ballykissangel* 10.50 Heureka* 11.20 Meie Aja Kunst* 11.50 Dok Picasso – ühe inimese inventuur* 12.45 Mf Hectori õneotsingud* 14.40 Eestit muusikavideod 15.10 Kogu töde jõuludest* 15.30 Ajaränd 15.50 Animasarjad 16.00 Lastetuba 16.10 Uue-Matid 16.30 Kõige suurem sõber 17.00 Animasarjad 18.00 Lastetuba 18.45 Animasarjad 18.55 Ajaränd* 19.20 AK (viipek) 19.30 Siidriteel 20.00 Aegruum Toit 20.50 Ajumängud* 21.15 Teadus kolme minutiga 21.20 Noormees jalgrattal muusikat kuulamas* 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Kaardimaja 22.30 Tants aurukatla ümber 23.35 Tants aurukatla ümber 00.40 MoeKunstikino: Haute couture'i salamaailm 23.00 Eesti TOP 7 23.50 Kes õpetas sind autot juhtima?

09.30 Kodu keset linna* 09.30 Kutsuge Cobra 11* 10.30 Mf Püüa kinni, kui suudad* 13.10 Top Shop 13.25 Kodu keset linna 14.00 Kutsuge Cobra 11* 15.00 NCIS Kriminallistid 16.00 Kutsuge Cobra 11* 17.00 MacGyver 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Viharavi 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf Lõomavend 22.30 Viimane mees Maa peal 23.50 Viharavi* 00.45 MacGyver* 01.40 NCIS Kriminallistid*

07.00 Trennispikker 07.55 Kodu ja võõrsil* 08.20 Öhtusöök kahele* 09.15 Üks eriline loomakliinik 10.15 Tüdruk nimega Elif* 11.10 Vana silla saladus* 12.10 Top Shop 12.25 Hüvastijätt 14.10 Mf Tõeline jõuluvana 16.05 Miiv ootamatult kohtumine* 17.05 Tüdruk nimega Elif 18.00 Vana silla saladus 19.05 Kodu ja võõrsil 19.35 Minu ootamatult kohtumine 20.35 Mf Tõeline jõuluvana 22.30 Öhtusöök kahele 23.30 Aadam otsib Eevat 00.30 Surmavad naised 01.00 Reporter

06.50 Reporter 07.50 Knight Rider* 08.50 Autosaade Grip* 09.40 Hubert & Staller 10.40 Mentalist 11.30 Jututuba 13.10 Inimvõimete piiril* 14.20 Spordireporter (SR) 14.25 Ekstreemne sõit* 14.55 SR* 15.00 Autosaade Grip 15.55 SR* 16.00 Knight Rider 16.55 SR* 17.00 Ekstreemne sõit 17.30 SR* 17.35 Inimvõimete piiril 18.45 WATTS Zap 18.55 SR* 19.00 13. Volvo Ocean Race 19.30 Brooklyn jaoskond 20.00 Lollid ja teadus 20.30 Chicago tuletoorje 21.30 Mf Valjean jaoskond 22.30 Chicago tuletoorje 23.40 Brooklyn jaoskond* 00.40 Chicago tuletoorje*

Neljapäev 21. detsember

06.55 Terevisioon
 08.55 Hercule Poirot
 09.50 Terevisioon*
 11.55 Pealtnägija*
 12.45 Foorum (sub)
 13.50 Kirjandusministeerium*
 14.20 Tööroobikud*
 14.45 Reformatsioon 500*
 15.20 Loomaart doktor Mertens
 16.10 Ballykissangel
 17.00 Aktuaalne kaamera
 17.05 ENSV
 17.35 Hercule Poirot*
 18.30 Aktuaalne kaamera
 19.00 Ringvaade
 20.00 4x4. Kaukaasia
 20.30 Tujurikkuja 2011
 21.00 Aktuaalne kaamera
 21.30 Sport
 21.40 Uudishimu tippkeskus
 22.10 Ml: Ml muusika*
 22.35 Varane Mahler. Hampson, Järvi ja ERSO
 00.05 Üks koorilaul*
 00.10 Ringvaade*

06.15 Küladetekiivid*
 07.05 Animasarjad
 08.00 Reporter*
 09.00 Minu kodu on parim*
 10.00 Osake minust*
 11.00 Kodu ja võõrsil
 11.30 Pilvede all*
 12.30 Heeringas Veenuse öäl*
 13.00 Suur lotokolmapäev*
 14.00 Tüdruk nimega Elif
 15.00 Armastuse maitse
 16.00 Küladetekiivid*
 17.00 Minu kodu on parim
 18.00 Osake minust
 19.00 Reporter
 20.00 Eesti kõige rajumad fännid
 21.30 Mf Kapten Phillips
 00.10 Mf Laskja*
 02.20 Reporter*
 03.20 Kahtluse all*
 04.40 Vahelevojtja: Rängad kuriteod*

06.15 Animasarjad
 08.15 Minu köök on parim*
 09.25 Võimalik vaid Venemaal*
 09.55 Kirgede torm*
 11.00 Vaprad ja ilusad*
 11.35 Top Shop
 11.50 Eesti parim pagar*
 12.55 Võimalik vaid Venemaal*
 13.55 Maitse
 15.00 Saatuslik valik
 16.00 Vaprad ja ilusad
 16.30 Kirgede torm
 17.35 Minu köök on parim
 18.45 Seitsmesed: Uudised
 19.25 Seitsmesed
 20.00 Mf Üksinda kodu 4
 21.55 Mf Vennake loodus
 00.05 Saladust ja valed
 01.00 Saatanlikud koduabiilid
 01.50 Mf Homme, kui algas sõda*

07.00 Animasarjad 08.15 Lastetuba 08.30 Animasarjad 09.00 Ringvaade* 10.00 Ballykissangel* 10.50 Ziguliga Venemaal* 11.20 Jõgi muudab suunda 12.45 Eesti muusikavideod 13.15 ERR-ee uudised 15.30 Ajaränd* 15.55 Animasarjad 16.00 Lastetuba 16.15 Piip ja Tuut 16.20 Animasarjad 18.30 Lastetuba 18.45 Animasarjad 18.55 Ajaränd* 19.20 AK (viipek) 19.30 Siidriteel 20.00 Aegruum Toit 20.50 Ajumängud* 21.15 Teadus kolme minutiga 21.20 Noormees jalgrattal muusikat kuulamas* 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Kaardimaja 22.30 Tants aurukatla ümber 23.35 Tants aurukatla ümber 00.40 MoeKunstikino: Haute couture'i salamaailm

09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf Lõomavend* 12.50 Kõige naljakamad koduvideod* 13.10 Top Shop 13.25 Kodu keset linna 14.00 Kutsuge Cobra 11* 15.00 NCIS Kriminallistid 16.00 Kutsuge Cobra 11* 17.00 MacGyver 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Viharavi 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf Grand Budapesti hotell 23.35 Viimane mees Maa peal

07.00 Trennispikker 07.55 Kodu ja võõrsil* 08.20 Öhtusöök kahele* 09.15 Üks eriline loomakliinik 10.15 Tüdruk nimega Elif* 11.10 Vana silla saladus* 12.10 Top Shop 12.25 Hüvastijätt 14.10 Mf Tõeline jõuluvana 16.05 Miiv ootamatult kohtumine* 17.05 Tüdruk nimega Elif 18.00 Vana silla saladus 19.05 Kodu ja võõrsil 19.35 Minu ootamatult kohtumine 20.35 Mf Tõeline jõuluvana 22.30 Öhtusöök kahele 23.35 Aadam otsib Eevat 00.30 Surmavad naised 01.00 Reporter 01.55 Minu ootamatult kohtumine*

06.50 Reporter 07.50 Knight Rider* 08.50 Autosaade Grip* 09.40 Hubert & Staller 10.40 Mentalist 11.30 Jututuba 13.10 Inimvõimete piiril* 14.20 Spordireporter (SR) 14.25 Ekstreemne sõit* 14.55 SR* 15.00 Autosaade Grip 15.55 SR* 16.00 Knight Rider 16.55 SR* 17.00 Ekstreemne sõit 17.30 SR* 17.35 Inimvõimete piiril 18.45 WATTS Zap 18.55 SR* 19.00 13. Volvo Ocean Race 19.30 Brooklyn jaoskond 20.00 Lollid ja teadus 20.30 Chicago tuletoorje 21.30 Mf Valjean jaoskond 22.30 Chicago tuletoorje 23.40 Brooklyn jaoskond* 00.40 Chicago tuletoorje*

Reede 22. detsember

06.55 Terevisioon
 08.55 Hercule Poirot
 09.50 Terevisioon*
 11.50 Suud puhtaks*
 13.15 Uudishimu tippkeskus*
 13.45 Ml: Ml muusika*
 14.15 Dok Tšellist Sol Gabetta
 15.15 Üks koorilaul: "Ave Maria" tsüklist "7 laulu Neitsi Maarjale"
 15.20 Doktor Martin*
 16.10 Ballykissangel
 17.00 Aktuaalne kaamera
 17.05 ENSV
 17.35 Hercule Poirot*
 18.30 Aktuaalne kaamera
 19.00 Ringvaade
 20.00 Tööroobikud
 20.30 Wend Weis: Padar
 21.00 Aktuaalne kaamera
 21.30 Sport
 21.40 Inspektor George Gently: Gently ja uus ajastu
 23.10 Pealtnägija*
 00.00 Ringvaade*
 01.00 Minu pere*

06.15 Küladetekiivid*
 07.05 Animasarjad
 08.00 Reporter*
 09.00 Minu kodu on parim*
 10.00 Osake minust*
 11.00 Kodu ja võõrsil
 11.30 Eesti kõige rajumad fännid*
 13.00 Minu esimene palk
 14.00 Tüdruk nimega Elif
 15.00 Armastuse maitse
 16.00 Küladetekiivid*
 17.00 Minu kodu on parim
 18.00 Osake minust
 19.00 Reporter
 19.55 Kuldvillak
 20.30 Taevast sajab lihapalle
 22.25 Mf Rahvuslik julgeolek
 00.15 Mf Kapten Phillips*
 02.35 Reporter*
 03.25 Eesti kõige rajumad fännid*
 04.40 Süüdistajad

06.15 Animasarjad
 08.15 Minu köök on parim*
 09.25 Võimalik vaid Venemaal*
 09.55 Kirgede torm*
 11.00 Vaprad ja ilusad*
 11.35 Top Shop
 11.50 Mf Vennake loodus*
 14.00 Maitse
 15.00 Saatuslik valik
 16.00 Vaprad ja ilusad
 16.30 Kirgede torm
 17.35 Minu köök on parim
 18.45 Seitsmesed: Uudised
 19.25 Seitsmesed
 19.55 Me armastame Eestit
 21.30 Briti talent
 23.30 Mf Kolm tola
 01.25 Hawaii 5-0
 02.10 Ameerika õudukas: Hotell
 03.05 Me armastame Eestit*

07.00 Animasarjad 08.15 Lastetuba 08.30 Animasarjad 09.00 Ringvaade* 10.00 Ballykissangel* 10.50 Kapist välja: Eesti disainerid välismaal* 11.20 Ketsikollektsioonärid* 11.30 Eesti TOP 7* 12.20 Kes õpetas sind autot juhtima* 13.20 Tants aurukatla ümber* 15.30 Ajaränd 15.50 Filippi kokaraamat* 16.00 Lastetuba* 16.10 Animasarjad 16.35 Jõulutaadi suured saladused* 18.30 Patsike ja härra Uenet* 18.55 Ajaränd* 19.20 AK (viipek) 19.30 Ajariid 20.00 Sonita 21.00 Eesti lood: Siseküla 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Tants aurukatla ümber 23.35 Tants aurukatla ümber 00.40 MoeKunstikino: Haute couture'i salamaailm

09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf Grand Budapesti hotell 13.10 Top Shop 13.25 Kodu keset linna 14.00 Kutsuge Cobra 11* 15.00 NCIS Kriminallistid 16.00 Kutsuge Cobra 11* 17.00 MacGyver 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Viharavi 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf Jeff, kes elab kodu 23.10 Viimane mees Maa peal 23.40 Viharavi* 00.35 MacGyver*

07.00 Trennispikker 07.55 Kodu ja võõrsil* 08.20 Öhtusöök kahele* 09.15 Üks eriline loomakliinik 10.15 Tüdruk nimega Elif* 11.10 Vana silla saladus* 12.10 Top Shop 12.25 Hüvastijätt 14.05 Surmavad naised* 15.05 Surmavad suhted* 16.05 Pilvede all* 17.05 Tüdruk nimega Elif 18.00 Vana silla saladus 19.05 Kodu ja võõrsil 19.35 Saage tuttavaks 20.35 Mf Jõuludeks kihlasõrmus* 22.30 Öhtusöök kahele 23.30 Aadam otsib Eevat 00.30 Surmavad naised 01.00 Reporter

06.50 Reporter 07.50 Knight Rider* 08.50 Autosaade Grip* 09.40 Hubert & Staller 10.40 Mentalist 11.30 Jututuba 13.10 Inimvõimete piiril* 14.20 Spordireporter (SR) 14.25 Ekstreemne sõit* 14.55 SR* 15.00 Autosaade Grip 15.55 SR* 16.00 Knight Rider 16.55 SR* 17.00 Ekstreemne sõit 17.30 SR* 17.35 Inimvõimete piiril 18.45 WATTS Zap 18.55 SR* 19.00 13. Volvo Ocean Race 19.30 Brooklyn jaoskond 20.00 Lollid ja teadus 20.30 Chicago tuletoorje 21.30 Mf Surmavalik 23.40 Brooklyn jaoskond* 00.40 Chicago tuletoorje*

EKSPERDID: Kaevandamise kaasmõjud jäävad lubatud normidele alla

Lüganuse lubjakivikarjäär asjatundjate hinnangul keskkonda ei ohusta

■ Lüganusel Murru lubjakivikarjääri arendaja tellitud analüüsid kaevandamisega kaasnevate keskkonnamõjude kohta näitasid, et ei vibratsioon, tolm ega müra ületaks lubatud piirnorme ning ümbruskonna kaevude pärast pole põhjust muret tunda.

KÜLLI KRIIS
kylili@pohjarannik.ee

OÜ Kaltsiumkarbonaat taotleb Lüganuse vallas Matka külas Murru kinnistul maavara kaevandamise luba.

Augustis küsis keskkonnaamet arendajalt kaevandamisloa taotluse lisainfot; müra, tolm ja vibratsiooni hetkeseisus mõõtmisi lähimate elamute juures ning eksperdihinnangut 15 läheduses oleva katastriüksuse kohta, prognoose karjäärist lennude tolmuosakeste kandumise kohta ning analüüsi karjääri võimalikust mõjust põhjaveele ja kaevudele.

Paar päeva tagasi esitas arendaja OÜs Alkranel valminud analüüs tulemused ja hinnangu nii keskkonnaametile kui ka teadmiseks Lüganuse vallavalitsusele.

Mürale veel üks analüüs

Kohalikus kogukonnas enim hirme tekitava põhjavee osas väitsid eksperdid, et kui kaevandada karjääri veetase alandamisega, siis on mõjuraadius 104 meetrit ning selle piiridesse ei jää ühtegi kaevu. Sellegipoolest soovitatakse riskide ennetamiseks pärast karjääritööde alustamist mõõta kahel maauksusel kord kuus kaevu veetaset ning suvesügisel madalveeperioodil võtta sealt ka veeproovid.

Vibratsiooni hinnates tugineti varasematele uuringutele, mille kohaselt tekivad hüdrosara töötamisel intensiivsed maavõnked vahetult vasara löökpunkti ümbruses – kaks-kolm meetrit. Kauguse suurenedes sumbuvad võnked lubjakivis ning rohkem kui 20 meetri kaugusel kustuvad täielikult. Ekspertid väitsid, et isegi kui hüdrosara töötab mäeeraldise piirile võimalikult lähedal, ei avalda see lähimatele majapidamistele mõju.

Probleemi ei näinud eksperdid ka tolmus, väites, et isegi halvimate hajumistingimuste korral ei ületa see väljaspool tootmisterritooriumi, sealhulgas lähimate elamute juures, lubatud piirnorme. Kuna purusti – seda kasutatakse kuni kaks korda aastas kuni nädal korraga – võetakse kasutusele siis, kui osa kivimist on juba kaevandatud ning vastavad seadmed paiknevad karjääris süvises, vähendavad karjääri pinnasvallid saasteainete levikut lähimatele põldudele ja elamute suunas.

Müra uurides võeti aluseks olukord, kus korraga töötavad nii buldooser, ekskavaator kui ka kallur, ning leiti, et isegi siis ei ületata lubatud piirväärtust. Müra leevendamiseks soovitati karjääri välispiirile kõrgemaid pinnase-

Märtsis oli Murru lubjakivikarjääri teema arutusel Lüganuse vallavolikogus.

ARHIIV/PEETER LILLEVÄLI

valle, lisaks teepoolsesse serva täiendavat müratõkkesena. Ekspertide hinnangul näitas müra mudeldamine siiski "kõige enam võimalikke kaudeid konflikte paikkonna elanike heaolule saavutamise ja hoidmise osas (arvestades ka olemasoleva olustikuga)", mistap otsustati teha lisaanalüüs, kontrollimaks tajumispääri olevate mõjude vähendamise võimalusi veelgi.

Tulevikku suunatud lahendused

"Analüüsid ja hinnangud olid enam-vähem ootuspärased – oleme ju ise kogu aeg samasuguseid seisukohti avaldanud," ütles OÜ Kaltsiumkarbonaat juhataja Hannes Prits.

Tema sõnul valiti OÜ Alkranel eksperdihinnangu peatöötajaks Lüganuse vallavõimu soovitusel järgi, arendajal endal selle firmaga varasemaid kokkupuuteid ei olnud.

"Müraga tegeleme edasi. Meil on üks lahendus, mis peaks müra vähendama, selleks eksperdid praegu töötavad. Alla lubatud normi, 60 detsibelli jääksime ka ilma selleta, ent tahame jõuda müra sihtväärtuse ehk 50 detsibellini. Tegemist on pikaajalise investeeringuga, taotleme kaevandamisloa 15 aastaks; anname endale aru, et igasugused normatiivid muutuvad aina rängemaks, ja tahame, et praegused lahendused toimiksid ka hiljem," põhjendas ta.

Prits märkis, et nad on

arendajana kogukonnale igati vastu tulnud, sealhulgas kaevandamisloa oluliselt vähendanud ning on valmis omavalitsusega ka koostööleppes sõlmima.

"Ootame nüüd, mida keskkonnaamet nende analüüsides kohta ütleb. Materjalid on kõigile avalikud ja kättesaadavad; kui uus vallavolikogu peab vajalikuks, et me neid eraldi tutvustaksime, oleme valmis seda tegema."

Lüganuse vallavolikogu ja selle keskkonnamõju komisjoni esimees Enno Vinni ütles, et pole veel jõudnud eksperdihinnangu tutvuda. "Teen seda lähiajal ning kindlasti arutame ka keskkonnamõju komisjonis; pärast seda saame otsustada, kuidas edasi käituda."

OST

OÜ Estest PR OSTAB metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

TEENUS

KAARDID ENNUSTAVAD.
Tel 900 1727,
24 h. Hind 1,09 €/min.

Ennustuste tellimine ka meilile!
www.ennustus.ee

Buss (8, 17, 30, 50 kohta).
Firma Ango. Tel 551 5843.

**FIRELLI HALJASTUS
PAKUB**

kojameheteenust, muru niitmist, lehtede riustumist, sise- ja välikoristust, lumekoristust, puude lõikust, lipu heiskamist, heki pügamist ning haljasalade hooldust ja korrashoidu. www.firelli.ee, tel 5622 4797.

FEKAALIDE ja HEITVEE ÄRAVEDU, kanalisatsiooni ja vihmavee äravoolusüsteemide PUHASTAMINE. Tel 509 6205, 5662 4716.

MÕÖBLI ERITELLIMUSED kliendi mõõtude järgi ja **VALMISMÕÖBLI MÜÜK.** Järveküla tee 9, Kohtla-Järve. Tel 332 4043, 5302 4433.

DocService

RAAMATUPIDAMIS- TEENUSED

OÜ, MTÜ, FIE ja KÜ.
Lepingu sõlmimise korral on esimesel kuul raamatupidamisteenused tasuta.

Firmade registreerimine ja muudatuste sisseviimine äriregistrisse.
Paindlikud hinnad!

Tel 5550 8997, info@docservice.ee, www.docservice.ee

Igasuguste akende remont, soojustamine ja hooldus.

Tihendite vahetus.

Pakettakende ventilatsiooniklappide paigaldus.

Info tel 5569 6939
OÜ AKNAREM.

FEKAALIVEDU

Tel 522 6369

TEATED

Komisjonikauplus HEA
VÕTAB MÜÜKI
olme- ja antikvaarseid esemeid.
Jõhvi kaubakeskus
(Keskväljak 6, 0-korrus).
Tel 337 1488.

TÖÖ

pakun tööd

**PAKUME TÖÖD
HAKKEVEOKI JUHTIDELE!**
Info tel 506 7437.

EHITUS

müük

SOODSATE HINDADEGA SAE- ja HÖÖVELMATERJAL. Tel 5665 2952.

KINNISVARA

müük

Kinnisvarabüroo AUS VARA – kõik kinnisvaratehingud. www.ausvara.ee. Tel 5816 6776.

1toaline korter (31,6 m², keskmises olukorras) lidlas. Otse omanikult! Tel 552 4934.

KIIRESTI 2toaline korter (1. korrus, maja keskosas, kõrge laed, kõik mööturid, topelituks, plastaknad) Kiviõlis Uus tn 2. Odavalt. Tel 5646 1107.

MÜÜK

JÕHVI KAUBAKESKUS
Keskväljak 6, tel 336 7187.

Õmblus-, tikkimis- ja overlokmasinate

Singer, Pfaff, Bernina, Husqvarna, Janome, Brother, Toyota ning tööstuslike õmblusmasinate kauplus.

Hinnad alates 99 €. Väljaõpe tasuta!

Suur valik tarvikuid. Õmblusmasinate remont.

SOOJUSPUMBAD. KONDITSIONEERID.

MÜÜME, PAIGALDAME JA HOOLDAME!

Küsi head hinda!

Alledem

Kohtla-Järve, Kaevuri, 1. Tel 334 7261, 5650 9977, 5024399. www.alledem.ee

ALATI MÜÜGIL vähekasutatud külmikud, sügavkülmikud, elektripliidid, pesu- ja nõudepesumasinaid. Garantii. Kohtla-Järve, Kauba 33. Tel 502 4399.

Lõhutud küttepuid (lepp 28 €/m³, kask 35 €/m³). Tellija mõõdud, kohaletoomine tasuta. Tel 554 7735, 5836 5868

KÜTTEPUUD (saetud, lõhutud) ja EHTUSLIK SAEMATERJAL. Tel 552 5322.

MÜÜA KÜTTEPUUD. Tel 522 5974.

OTSE TOOTJALT pakitud puitbrikett, turbabrikett, 6 ja 8 mm pellet, kuivad klotsid pakitult. Kivisüsi (25 kg/kott). Vedu. Tel 506 8501.

LÕHUTUD küttepuid. Kuivad kaminapuud võrkudes. Tel 508 7430.

MÜÜA soodsa hinnaga SEALIHA. Vajaduse korral tükeldamine. Info tel 5354 3002 või 505 9151.

Müüa **SUITSUVORSTI** ja **MAASINKI** VÄIKEHULGI, kohaletoomisega. Info tel 5196 2628 või 5351 7414.

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste maa ...

Siiras kaastunne
Mardile perega
armsa

ema

kaotuse puhul.

Ats ja Tiiu

Ei enam kõndimas Sind teel, Su hää! me kõrvus kõlab veel. Ei enam naeratust Su suul, vaid vaikes leinas nutab tuul ...

Südamlik kaastunne
Heinarile ja Matile perega
kalli abikaasa,
ema ja vanaema

Tiiu ÕUNASE

kaotuse puhul.
KÜ Aseri Veetorni 4
majaelanikud

Südamlik kaastunne
Helbele perega

ema

surma puhul.

Tuhkali ja Red Roses

TESLER Grupp **TÜNNISAUNAD** tesler.ee

KÜMBLUSTÜNNID **Jõuluhinnaga näidissaun Fama keskusest!**

KIIREMALE!

OÜ Tesler Grupp
Rägavere tee 40A, Rakvere, Lääne-Virumaa 44312
Tel 527 0047, 5563 4175,
teslersauna@gmail.com

Latesto Info: OÜ LATESTO
Põhja-Eestis tel 5347 2170, Lõuna-Eestis tel 516 6349
e-post latesto@latesto.ee

ИСТОЧНИК ЗЕЛЕННОЙ ЭНЕРГИИ

OSTAME:

- virnastatud võsa ja raidmeid
- 3 m küttepuid (Sillamäe ja Paldiski sadamas)
- saepindusid
- lehtpuu enamusega kinnistuid ja raieõigust

TEEME:

- kraavide, põldude puhastust
- raidmete ja võsa kokkuvedu

Hea kingimõte!

IDA-VIRU KÜSIMUS

Soodushind (ostes Põhjaranniku toimetusest) **14,90**
Tavahind 24,00

Kõige põhjalikum raamat Ida-Virumaast!
Ligi sada maakonnaga seotud tuntud inimest 556 leheküljel.

Raamatu ostmiseks:
asutuge sisse Põhjaranniku toimetusse Jõhvis (Rakvere 8)
või saatke e-kiri info@pohjarannik.ee

EESTI METS RÄÄGIB EESTI LUGU

RMK matkatee rändnäitus nüüd Jõhvi kontserdimajas!

Tule ja avasta uus Ida-Virumaad läbiv matkatee haru. Pane ennast kirja suurele ühismatkamisele. Testi oma matkateadmisi uuel mängulisel moel.

Näitus on avatud Jõhvi kontserdimaja III korruse fuajees 05.12.-02.01. E-R 10-18

PILLE LETJUKA: Antibiootikumiresistentsus võib tekkida väga kiiresti

Antibiootikumid: ravi ja probleemid

■ **Novembris toimus Narva haiglas antibiootikumiravimise probleemidele pühendatud konverents, millest võtsid osa ka teiste raviasutuste arstid. Sellest, miks see teema väga aktuaalne on, rääkis Narva haigla erakorralise meditsiini kliiniku juhataja Pille Letjuka.**

NIINA VOROPAJEVA
niina@pohjarannik.ee

Asi on selles, et bakterite omandus mitte alluda antibiootikumide toimele (ravimiresistentsus) on maailma meditsiini teravamaid küsimusi. See on üks neist juhtudest, mille korral kaasneb raviga ebasoovitav (sageli ka kahjulik) efekt. Ning selleks, et riske vähendada, tuleb antibiootikumiravile läheneda väga ettevaatlikult.

Mikroobide vastupanuvõimest antibiootikumide mõjule rääkis juba ammuilma ka Charles Darwin, sõnastades loodusliku valiku teooria. Selle kohaselt toimub liikide evolutsiooniline teisenemine peamiselt loodusliku valiku kaudu ehk võitluses ellujäämise nimel kohanevad elusorganismid vaenulike keskkonnamuutustega. See on üks evolutsioonifaktoritest, mis aitab liigil säilida. Ning just seda teevad ka mikroobid, muutes antibiootikumide suhtes resistentseteks. Muutuste tagajärjel antibiootikumid mikroobidele enam ei mõju või siis omandavad mikroobid võime välistada antibiootikumide mõju veel enne seda, kui need

neile otseselt mõju hakkavad avaldama.

Kusjuures antibiootikumiresistentsus võib välja kujuneda väga kiiresti. Nii on möödas vaid veidi üle kümne aasta sellest, kui avastati, millist imelest mõju avaldab penitsilliin – selle kasutamine on päästnud miljonid inimesed –, kuid nüüd on ilmnenud väga ärevakstegevad faktid: see teaduntud antibiootikum ei avalda haigusetehtajatest mikroobidele paljudel juhtudel enam oodatud mõju, ehkki seni hävitas neid edukalt.

Suhteliselt uute antibiootikumide suhtes resistentsuse teke on üha kiirenenud. Üks viimastest näidetest puudutab Tseftaroliini-nimelist antibiootikumi: seda hakati kasutama 2010. aastal, kuid juba 2011. aastal muutus üks levinumaid mikroobe selle suhtes resistentseks.

Miks see nii on?

Üks peamisi põhjusi on see, et sageli on hakatud antibiootikume kasutama ka siis, kui see üldsegi vajalik pole, näiteks viirusinfektsioonide korral.

Teine põhjus on antibiooti-

Pille Letjuka. ILJA SMIRNOV

kumi ebaõige kasutamine juhul, kui seda tööpoolest vaja on. Näiteks on valitud vale antibiootikum või see välja kirjutatud, tegemata enne kindlaks, ega patsiendil selle suhtes tundlikkust esine. Ent isegi kui kõik on tehtud õigesti, ravikuur aga on jäänud liiga lühikeseks, ei hävi haigustekitaja sel juhul lõplikult, vaid hoopis annab mikroobidele võimaluse seda antibiootikumi tundma õppida ja sellega kohanevõime. Ning siis osutubki see antibiootikum järgmisel korral konkreetsete mikroorganismide puhul ebaefektiivseks.

Mida tehakse sääraste juhtude ennetamiseks?

Antibiootikumiresistentsuse statistiline pilt erineb riigiti ja regiooniti. Eesti on niivõrd väike, et siin suuri kõikumisi ei esine, kuid sellest hoolimata esineb meilgi mõningaid erinevusi. Seepärast hoiab iga haigla kohalikel resistentsel

tüvedel silma peal ning moodustab saadud andmete põhjal selles regioonis juba oma andmebaasi.

Praegu on igal haiglal olemas spetsiaalne dokument – "Antibiootikumiravi juhend". See põhineb infol, millistele mikroobidele milline konkreetne antibiootikum mõjub, ning lähtub üldisest praktikast ja piirkondlike eripärade tundmisest.

Kui iga patsiendi puhul oleks võimalik kindlaks määrata, milline mikroob on haiguse põhjustanud, siis oleks väga lihtne kindlaks teha patsiendi tundlikkust konkreetse antibiootikumi suhtes ning efektiivselt ravi läbi viia. Sellist mikroobi kindlakstegemise viisi nimetatakse külviks.

Kuid kahjuks on seda sageli võimatu teha. Esiteks on väga keeruline eraldada sedasama kahjutegevast mikroobi patsiendilt võetud proovidest. Teiseks võtab selline meetod väga palju aega, kuid sageli ei saa patsient oodata ja ravita olla, kuna tema elu on ohus. Seepärast tuleb sageli alustada antibakteriaalset ravi veel enne seda, kui meedikud teada saavad, milline mikroob konkreetset haiguse põhjustanud on. Sellistel juhtudel nimetatakse ravi empiiriliseks, st kogemusel, praktiliselt ja teadmistel põhinevaks. Omades suurel hulgal teadmisi, oletavad meedikud, milline mikroobide rühm võis suurima tõenäosusega te-

kitada selliste sümptomitega haiguse, ning alustavad ravi, teades, milline konkreetne antibiootikum sellistel puhkudel kõige paremini aitab. Just selleks ongi mõeldud ülalnimetatud antibiootikumiravi juhend. See on arstidele väga suureks abiks, kuna sisaldab paljude meditsiinikeskuste praktilisi tähelepanekuid.

Narva haiglas kehtib säärane juhend juba 2008. aastast. Sel aastal me uuendasime seda, võttes aluseks Lääne-Tallinna keskhaigla ravijuhendi. Ent antibiootikumide valik

pole isegi niivõrd tõsise dokumendi alusel sugugi nii lihtne ülesanne, nagu võib tunduda. Vahel tuleb mitmel arstil kokku tulla ning mõelda, mida mingil konkreetsel keerulisel juhul teha.

Kuidas on lood resistentsuse näitajatega Eestis üldiselt?

Kui võrrelda antibiootikumiresistentsust Eestis ja Euroopas, siis peab ütleva, et meie olukord pole praegu sugugi halb. Kuid selleks, et see halvemuse suunas ei muutuks, tuleb sellest pidevalt mõelda.

Ainult Pere Optikas kas kaks klaasi ühe hinnaga või kahed prillid ühe hinnaga!

Tutvu kampaania tingimustega poes või kodulehel www.pereoptika.ee

IIDLA PRILLIÄRI - Maleva 25, Kohtla-Järve, lidla (tel 33 20 444, gsm 56 88 09 60, iidla@optiline.ee)

KOHTLA-JÄRVE PERE OPTIKA - Vironia Keskus (uus Maxima) Järveküla tee 50, Kohtla - Järve (tel 33 76 003)

KOHTLA-JÄRVE HAIGLA PERE OPTIKA - Ravi 10 D, Kohtla-Järve (tel. 3327273, gsm +372 5623901)

JÕHVI STOCK OPTIKA - Jõhvi Selveris, Narva mnt 8, Jõhvi (tel. 33 46 999, gsm 56 97 06 04)

SILLAMÄE SÄÄSTUOPTIKA - Sillamäe Säästumarket, Viru pst.6 (tel 3924642, gsm 56 88 09 53)

NARVA PEREOPTIKA - Narva Prisma, Kangelaste 29, Narva (tel 3564401, gsm 56 88 09 51)

NARVA KREENHOLMI SÄÄSTUOPTIKA - Kreenholmi Säästumarketis, Kreenholmi 50, Narva (tel. 35 62 627, gsm 56 88 09 52)

Registreerumine nägemiskontrolli ja silmarõhu mõõtmisele kodulehel www.pereoptika.ee või kauplustes

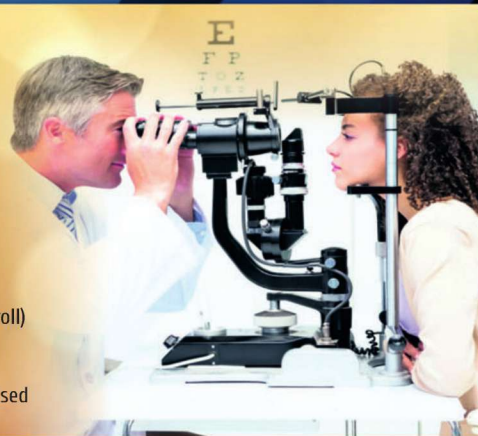
Järgmine tervisekülg ilmub 20.01.2018

SILMAARSTI VASTUVÕTT alates **10€**

5 Silmarõõmu Silmasalongi silmaarstide teenused:

- prilliresepti väljastus
- silmapõhja uuringud
- vaatevälja uuringud
- silma siserõhu mõõtmine
- saatekirjad operatsioonidele / täiendavatele uuringutele
- raviplaani koostamine, retseptiravimite väljastus
- tõendid (mootorsõidukijuhi, relva jms)
- laste silmaarsti teenused (koolitõendid, raviprillid, nägemiskontroll)
- abivahendite sobitamine (luubid, riikliku kompensatsiooniga)
- erakorraline silmaarsti vastuvõtt, traumad, võõrkeha eemaldamised

Silmaarsti vastuvõttu teostavad oma ala professionaalid:

Dr. Villem Vihmann - Silma diagnostika, ravi ning operatsiooniga tegelev silmaarst

Dr. Mari Petraudze - Tartu Ülikooli Silmakliinikumi arst-õppejõud, opereeriv laste silmaarst

Dr. Mari Parksepp - Tartu Ülikooli Silmakliinikumi arst-õppejõud, opereeriv silmaarst

Registreerimine arsti vastuvõtule tel 638 0003, 5383 0024, e-postiga: info@silmaroom.ee või tulge kohale Jõhvi, Keskväljak, 7.

Jalaexpert

20. detsembril kella 11-14

Jõhvis Rakvere 3 (ITAKi ruumides) võtavad vastu arst-protessist **Andrei Nikolajev** ja meister **Sirje Saaremaa**

Jalaproteesid, käeproteesid, rinnaproteesid. Ortoosid käele, jalale, seljale. Tallatoad: individuaalsed, kohandatavad. Ortopeedilised jalatsid lastele, diabeetikutele ja reumaatikutele. Anatoomilised jalatsid tööle, koju, tänavale.

Abivahendi kaardiga soodustused. INFO tel 740 2316 või 5342 5295.

